

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

zaseda na granici

BROJ 117

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA ČASOVNIKA „DARWIL” I „ARETTA” POZNATIH PO PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.

TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14, 18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

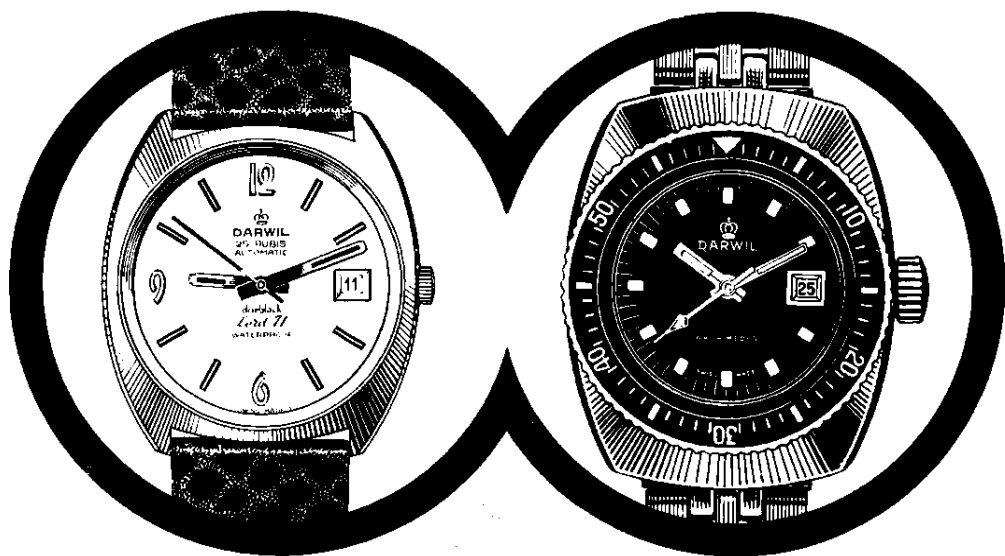
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA I UDARA

ČASOVNIKE „DARWIL” I „ARETTA” MOŽETE NABAVITI I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM MESTIMA

Vilijam Mark

**ZASEDA NA
GRANICI**

Naslov originala:

WILLIAM MARK:

„ICH BIN DER BOSS!“

Copyright by

Martin Kelter Verlag 1971.

U Naku je vladala grobna tišina. Težak udarac koji je Vajat Erp zadao bandi sivolikih još se uvek osećao, a strah se usadio u kosti građana.

Sumoran januarski dan je počinjao. Sunce je preko peščanih brežuljaka bacalo bledunjavu svetlost na grad.

Oko sedam sati ujutru maršal je već krenuo. Išao je od prezbiterijske crkve prema groblju, gde je primetio jednog čoveka kako lagano hoda između humki i kao da nešto traži.

Vajat Erp je pogledao preko ograde i video široka ramena čoveka kraj jednog od poslednjih grobova. Iako ga je od njega delilo gotovo dve stotine jardi, odmah ga je poznao. Uostalom, prepoznao bi ga i sa mnogo većeg rastojanja. Bio je to isti onaj čovek čija ga je pojava u toku noći u Naku gotovo uplašila: Ajk Klanton, rančer iz okoli-

ne Tombstona. Pojavio se veoma neočekivano ovde na meksičkoj granici. Šta ga je ovamo dovelo? Raniji izveštaj Luka Šorta o susretu sa Ajkom Klantom na stanici za zamenu konja nedaleko od Tombstona veoma je iznenadio maršala. Međutim, njegov dolazak ovde u Naku bio je pravi šok. Naime, maršal je bio uveren da se nalazio na pravom tragu vođi sivolikih, da mu je za petama.

Šta je Ajk Klanton tražio u Naku? Šta ga je dovelo u ovim jutarnjim časovima na mesno groblje?

Maršal ga je netremice posmatrao neko vreme, a onda obišao zid i stupio u groblje na glavni ulaz. Lagano se približavao poslednjom humki kraj koje je stajao rančer. Iako Ajk mora da je čuo korake, nije se okrenuo. Rekao je maršalu, koji mu je prilazio iza leđa:

— Helo, Vajate!

Čutao je nekoliko trenutaka, a zatim nastavio:

— Vraški jedno mesto ovo groblje.

Šta ovog čoveka stalno tera na groblja? Maršal ga je do sada veoma često viđao na tombstonskom groblju, a i na grobljima u drugim gradovima. Kakva jeziva navika!

Ajk je stajao mirno i posmatrao svežu humku na kojoj nije bilo ni struka cveta. Na sveže istesanom krstu bilo je ispisano ime: Džesi Hamond.

— Mora da je to grozno osećanje biti položen pod ovakvu gomilu zemlje — promrsio je Klanton.

— Ne brinite, onaj koji je pod humkom ništa ne oseća.

— Ne, ne, znam maršale. No, možda je jednom ranije dolazio ovamo i video.

— Nije isključeno — uzvratio je maršal tek da nešto kaže.

Ajk duboko udahnu vazduh u pluća, podiže glavu i pogleda preko ograde u pravcu savane prema granici u daleki Meksiko.

— Kada jednom budem umro, voleo bih da budem sahranjen iza naše rančerske kuće, na malom proplanku na kome raste veliki žbun tekerile. Tamo gde i moj otac leži. No, verovatno tada, kada smrt dođe po mene, niko o tome neće voditi računa, pa ni vi. Ni vi se nećete interesovati za to gde bih ja želeo da ležim. Sigurno ćete me odvući u Tombston, na ono žarko osunčano mesto i sahraniti kraj Bila. Ne mogu da zamislim ništa užasnije od tog mesta bez hlada.

Maršal je začuđeno posmatrao široka Ajkova leđa. Kakav čudan čovek,

taj Ajk Klanton. Zar je moguće da ga takve misli muče, da strahuje od toga da će ga jednoga dana odvući na osunčani proplanak kraj Tombstona i položiti u zemlju do njegovog brata Bila. Ni sam nije znao zašto je rekao Klantonu:

— Ako u to vreme još budem živ, Ajk, pobrinuću se da vas ne sahrane u Tombstonu.

Tek tada je rančer okrenuo glavu. Pogledao je maršala svojim očima boje opala, osenčenih čekinjastim smeđim obrvama.

— Čujte, Vajat! Vi ste mi u stvari dali reč. A vi ste čovek koga treba držati za reč. Ja vam čak tvrdim da ćete tada biti živi. Upravo zbog toga očekujem da nećete dozvoliti da me odvedu na tombstonsko groblje.

Čovek iz Misurija se jedva приметно osmehnu.

— U redu, Ajk. Pobrinuću se da budete sahranjeni na malom proplanku iza vaše rančerske kuće, tamo gde se nalazi gusti žbun tekerile. Naravno, ako budem živ.

Ajk je uzvratio gotovo podrugljivo:

— Vi ćete tada još živeti, Vajate. Ja to znam pouzdano.

Vajat Erp na to nije odgovorio, okrenuo se i pošao prema izlazu. Napolju u uzanoj ulici preko puta Katikovog pansiona zastao je i video pored sebe Ajka Klantona. Maršal upita kao uzgred:

— Šta vi zapravo tražite na grobljima, Ajk?

Rančer se maši levom rukom za džep i izvuče iz njega dugu cigaru.

— Ja sam vam to već jednom rekao, Vajate. Tražim Fina!

— Fina? Otkud vam ideja da bi se mogao nalaziti ovde na groblju?

Ajk premesti cigaru na drugi kraj usana i zagleda se maršalu pravo u oči:

— On može ležati na bilo kom groblju, zar ne, Vajate?

Čovek iz Misurija je pokušavao da pronikne u svog sabesednika.

Šta ovog čoveka goni da luta unaokolo? Da li je moguće da je strašni obračun u OK koralu do te mere izmenio ovog snažnog, odlučnog čoveka i načinio od njega samo senku? Putovao je ne nalazeći mira, i to bez oružja, i obilazio grobove.

Ili je to možda samo jedna maskarada, igra smišljena u prepredenom mozgu ovog izuzetno inteligentnog razbojnika? Ukoliko je vođa bande ljudi s vešalima, koja već mesecima ugrožava ceo kraj, onda je igra lukavo smišljena. Time bi naime tajni vođa sivolikih mogao veoma lako da zavara svakome trag, pa i velikom Vajatu Erpu.

Podozrenje koje je maršal osećao prema svom većitom protivniku nije ga napustilo ni u ovom trenutku, u malom graničnom mestu.

— Ja nemam nameru da stojim kraj vašeg groba, Ajk.

— Smrt dolazi brže nego što se misli — uzvрати rančer muklo. — Setite se samo Bila. Ujutru sam ga još slao kod berberina u Tombstonu da se uljudi, a samo nekoliko sati kasnije ležao je mrtav kraj ulaza u OK koral.

— Zašto stalno govorite o tim stvarima i vraćate se na njih, Ajk? Oči nekadašnjeg vođe bande postale su oštre kao sečivo.

— Nego šta mislite? Zar mogu da zaboravim, ikada zaboravim?

— Da li to meni prebacujete?

— Ne, maršale, ne prebacujem vama. Sebi prebacujem, samo sebi.

— Udario se snažno pesnicom u grudi. — To prebacujem sebi lično. Nikada neću zaboraviti trenutak kada je ležao u pesku Frimont ulice. Mrtav! Video sam ga! Stajao sam pozadi iza kola. Nisam bio u stanju da izađem iz korala od užasa, kada sam video Frenka i Toma kako padaju u prašinu. Vratio sam se, a vi i Holidej ste stajali na ulici. Video sam Bilija kako leži lica zarivenog u prašinu. Nikada to neću zaboraviti. Nikada! I vaša lica sam video, Vajate, u trenutku kada ste pogledali mog mrtvog brata. Bilo je to lice na kome su se čitali užas, gnev i očajanje. Naravno, sve sam to video. Znam veoma dobro da ni vi taj trenutak nećete zaboraviti, iako ste preživeli taj okršaj. Vi i vaša braća.

— Moj brat Morgan je preživeo okršaj, ali ne za dugo — podseti ga maršal.

— Znam. Nemam ništa sa njegovom smrću. Sve može da se odigra munjevito, maršale, veoma brzo. — Pokazao je palcem preko ramena, prema ogradi groblja. — Evo, na primer, taj Hamond. Pre vrlo kratkog vremena video sam ga u Tombstonu u Drugoj ulici. Prošao je mimo mene, a onda zastao. „Helo Ajk“, rekao je. „Kako ste?“ Pogledao sam ga i nisam ništa uzvratio. Hamond je skinuo šešir i počeo da ga okreće u rukama. Tog momka sam znao samo iz viđenja, bio sam u prijateljstvu sa njegovim bratom

Kidom, i to davno, pre više od pet godina. Dospeo je u zatvor zbog ne- kakve gluposti. Eto taj Džesi je mrtav, leži pod svežom humkom.

Ajk Klanton je pošao dva koraka dalje, zastao i dobacio preko rame- na:

— Nego, čuo sam da je Kid pu- šten iz zatvora i da je krenuo ova- mo u Nako.

Maršal hitro pođe za Klantom, uhvati ga za mišicu i povuče.

— Šta vi zapravo hoćete time da kažete, Ajk?

Rančer samo sleže ramenima. Li- ce mu je izgledalo kao komad ste- ne. I oči su mu bile bez izraza.

— Ja samo tražim Fina, maršale, ništa više.

Oslobodio se stiska i krenuo uli- com.

Vajat je neko vreme gledao za njim, a onda se vratio prema grob- lju, odnosno do prezbitarijanske crkve, gde se u međuvremenu za- vršila služba božja. Sačekao je da nekoliko vernika napuste hram, a onda ušao. I stari sveštenik je upra- vo krenuo da napusti crkvu i ode svojoj kući. Upravio je pogled pre- ma maršalu. U njemu se pre ogle- dao strah, nego radoznalost.

Vajat mu priđe.

— Vratio sam se još jednom, mi- ster Dragert.

Sveštenik se nesvesno maši za usta.

— Vidim, maršale.

— Hteo sam da vam postavim još jedno pitanje.

Košunjave ruke starog svešteni- ka počele su jedva primetno da drhte.

— Da, izvolite!

— Da li ste videli Fina Klanto- na?

Sveštenikove oči su sada bile raz- rogačene, gotovo da ispadnu iz dup- lji.

— Fineasa Klantona? — rekao je žustro.

Zašto je rekao Fineas?

— Ne znam o kome govorite, maršale!

— Ali, svešteniče, vi to znate. Sa- mi ste izgovorili njegovo ime.

— Pa vi ste rekli Fin, na osnovu čega mogu da zaključim da se taj čovek jedino može zvati Fineas. Kao sveštenik navikao sam da izgovaram celo ime onako kako se i piše... — Prekinuo je i oborio glavu. — Za- što držite ruku na revolveru, mister Erp?

— A zbog čega se vi bojite, sve- šteniče?

— Bojim? — Sveštenik se nije usudio da podigne glavu. — Ja se uopšte ne bojim.

— Ne samo da se bojite, nego vam se i stvari priviđaju. Uopšte nisam spustio ruku prema revolve- ru, nego vi od toga strahujete.

Starac se još uvek nije usudio da podigne glavu.

Maršal ga uhvati za ruku i steže.

— Govorite konačno. Recite šta znate.

— Ja ne znam ništa. Nema po- trebe da mi pretite, ja vam ništa ne mogu reći. S tim nemam ništa, ni- ti hoću da imam, jer... — Ponovo je prekinuo i napravio dugačku pauzu i gotovo šapatom dodao: — On je u gradu.

— Gde se nalazi?

— Ne znam. Samo sam ga video, ali nisam govorio sa njim.

— Dakle, vi ga ipak poznajete?
— A ko ga ne poznaje? Svako odavde pa do srednjeg Meksika.

— Od kada je u gradu?

— Sinoć sam ga video.

— Gde ste ga to videli?

— Kod Planeta, dole u krčmi, тамо где увек...

— Znam — dopuni maršal sveštenikovu rečenicu — где увек пијете свој виски.

— Tako dakle! I to znate. Šta onda da vam govorim? Vi ste sve znali, samo ste hteli da čujete od mene.

— U zabludi ste, svešteniče. Nisam znao.

Stavio je šešir i napusti crkvu.

U trpezariji „Arizona“ hotela Dok Holidej i Luk Šort su sedeli za doručkom kada je maršal ušao. Kada je prišao stolu, maršal reče šapatom:

— Luk, morate odmah natrag u Tombston.

Teksašanin klimnu potvrdno glavom, obrisa kockastom maramicom usta i skoči na noge.

— Ol rajt, tako nešto sam i slutio!

Dok Holidej, koji je takođe završio doručak, mirno izvuče iz džepa srebrnu tabakeru i pripali cigaretu.

— Ajk je, dakle, još uvek u gradu?

To nije bilo pitanje, nego zaključak.

Maršal potvrdi.

Luk Šort pričvrsti opasač i pogleda kockara upitno.

— Ne razumem, kako to mislite, Dok?

— To je prilično jednostavno.

Ajk je još uvek u gradu, a maršal podozreva.

Prostosrdačni Teksašanin zabaci šešir na potiljak.

— Slušajte, Dok, to je već prilično složeno! Čini mi se da ipak počinjem da shvatam. Vi, dakle, mislite da maršal podozreva da će mu neko zadati udarac u leđa, baš zato što se Ajk Klanton nalazi ovde u Naku.

Kockarevo lice se gotovo nije videlo od oblaka plavičastog dima.

— Odlično ste to odgonetnuli, Luk.

Vajat priđe prozoru, Teksašanin je krenuo za njim.

— U redu, odjahaću natrag u Tombston. Treba li nešto da poručim Virdžilu?

— Da, možete mu reći da ako mu je moguće ostane još nekoliko dana u gradu. Nadam se da ćemo se skoro vratiti. Poručite mu još da ga molim da motri na braću Flanagan.

— Njih ja držim na oku — uzvрати Teksašanin. — Ti lupeži su kao pacovi. Ima ih toliko u porodici da ih je teško prebrojati. Mislim da ih ima šest, pa i sedam poganih momaka u porodici.

— Ne, varate se, ima ih devet. Sa daljim rođacima čak jedanaest — objasni Vajat.

— Njih verovatno sam davno poznaje.

— Ne brinite, Luk, Virdž zna.

Teksašanin se oprostio od prijatelja i napusti grad držeći se sporedne uličice.

Dok Holidej je još uvek sedeo za stolom. Levom rukom je izvuкао špil karata iz džepa i slagao ih nešto po stolu. Za to vreme maršal je

stajao na prozoru i posmatrao glavnu ulicu.

Konačno, nije postojao neki određen razlog da ostane u ovom graničnom gradu. Uspeli su da savladaju grupu sivolikih koja se zadesila u Naku. Međutim, bilo je nečeg u ovom mestu što ih je držalo prikovane. Holidej je sakupio karte, vratio ih u džep i otresao pepeo sa cigarete. Ono što je zatim rekao, takođe nije bilo pitanje, nego zaključak.

— Vi, dakle, još uvek sumnjate u njega?

— Ne znam, Dok. Nemam razloga za neku osnovanu sumnju. Međutim, kad god je taj čovek negde u blizini, imam neki čudan predosećaj. Kako je stigao ovamo? Šta traži u ovom gradu? A pre svega, šta Fin ovde hoće?

— On je doista ovde, znači?

— Nisam ga video, ali sam saznao da je sinoć bio a Planetovom baru.

— Postaviću jedno sasvim jednostavno i neposredno pitanje: šta imamo sa Finom?

— Da, pitanje je veoma umesno. No, ja ne mogu da zaboravim Martini, gde je on imao dosta posla sa sivolikima.

— On se sa njima kockao — rekao je Holidej mirno. — Opio se sa njima i sa njima izišao na ulicu. To najverovatnije ne mora ništa naročito da znači.

— U pravu ste, Dok. Samo mi molim vas, recite šta baš ta dvojica traže u ovom gradu u ovom trenutku?

Holidej ugasi opušak i lagano ustade od stola.

— Pravo da vam kažem i ja se

to pitam. Nego, imate li nešto protiv da popijem jedan brendi?

— Naravno da nemam. Gde hoćete da ga popijete?

— Kod Planeta.

Planetov bar je bila duga, uvučena krčma, u koju je dnevna svetlost s mukom ulazila kroz dva mala prozora. Čak ni petrolejka, koja je visila odmah iznad vrata, nije mogla da razbije polumrak.

Za šankom je stajao jedan jedini čovek. Bio je srednjeg rasta, oštrog šiljatog lica izbrazdanog borama. Usne su mu bile mesnate i izbačene. Gledao je ispod poluspuštenih kapaka i niko ko ga je posmatrao nije mogao da oceni u kom pravcu gleda. Krupna šaka sa prljavim noktima stezala je čašu viskija.

Iza šanka stajala je crnokosa žena tamnih očiju, Marija Planeta, žena vlasnika krčme. Bila je srednjeg rasta, punačka i dosta lepa.

— Zašto ste došli ovamo, mister Plikat — upitala je na engleskom, ne uspevši da prikrije svoje špansko poreklo.

Oslovljeni razvuče usta i odgovori hrapavim glasom:

— Pretpostavljam, gospodo Planeta, da nemate ništa protiv moje novogodišnje posete. Imao sam nameru da vidim vašeg muža.

— Možete ga posetiti u zatvoru, mister Plikat. Čak možete učiniti i nešto više od toga: da odmah ostanete tamo uz njega.

Čovek iznenađeno podignu obrve.

— Hej, šta je sa vama? Nećete mi reći da je vaš muž u zatvoru?

— Da, kazala sam. U zatvoru je.

— Šta je to s Larkinom, zar je poludeo? Zašto ga je zatvorio?

— Mister Larkin s time nema ništa, odnosno on ga je strpao u zatvor, ali sam zato što je to morao.

— Kako to mislite: „morao”? Zar Kas Larkin? Ko je mogao na to da ga prinudi?

— Vajat Erp je u gradu.

Pri pomenu imena velikog maršala Plikat se trže.

— Vajat Erp!

Naglo se odvojio od šanka i hteo da pođe prema vratima. U tom trenutku otvorila su se vrata i Dok Holidej stupi u lokal.

Plikat zastade kao ukopan ispred šanka.

— Holidej — rekao je muklo.

Džordžijanac dodirnu obod svog širokog šešira i priđe bliže. Zastao je tri koraka ispred Plikata i osmehnuo se podrugljivo.

— Kako prijatno iznenađenje? Edvard Plikat se pojavio u Naku. Ako to nije atrakcija, onda sam ja Abraham Linkoln.

— Da — promrsi Plikat. — Kako sam čuo ja nisam jedina atrakcija u Naku. I maršal je u gradu.

— Kako ste to već uspeali da saznate, Plikat?

Nije ništa odgovorio, nego se mašio za pojas, izvukao novac i bacio ga na šank.

— Do viđenja, gospodo Planeta.

Hteo je da izađe, ali mu je Holidej presekao put.

— Na vašem mestu još ne bih krenuo, Plikat.

— Ne? — iznenadi se tobož ovaj i zabaci glavu. — A zašto to?

— Jer čekamo trećeg čoveka. Partnera za poker.

— Trećeg čoveka?

— Da, Fina Klantona.

Ove reči kao da su zalepile Plikata za šank.

— Fin je u gradu?

Dok Holidej nije gledao lice ovog prepređenog zločinca, nego mimo njega vlasnicu saluna.

— Zar nije tako, gospodo Planeta?

Žena uplašeno klimnu glavom.

— Da, mister Holidej. Mislim da je mister Klanton ovde.

— Vi to znate, a ne samo mislite, gospodo Planeta. Obojica su u gradu. Ajk Klanton i njegov brat Fin.

— Ajk?!

Plikat je hteo pošto-poto da se dokopa vrata. Kockar pršte u smeh.

— Pozdravite svog brata sa moje strane, Ed.

Edvard Plikat je ponovo zastao kao ukopan. Okrenuo se i s mukom procedio:

— Mog brata? — Glas mu je zvučao kao da je probdeo celu noć pušeci i nalivajući se viskijem. — Moj brat nije više živ, Dok Holidej! Čudi me da to ne znate.

Sada se Dok Holidej okrenuo i podbočio levom rukom o šank. Stajali su jedan prema drugom okrenuti leđima.

— Tvoj brat je isto toliko mrtav koliko i ti, Ed Plikat.

Razbojnik više nije mogao da vlada sobom, u levoj ruci mu sevnu nož. Međutim, fantom iz Džordžije je bio brži. U magnovenju se okrenuo oko svoje ose i u obe ruke držao teške koltove.

— Ne treba u tako rano jutro govoriti u smrti, Ed Plikat. Smrt namine u to doba čana ima veoma oštar sluh.

Plikatovo lice je bilo belo kao kreč.

— Prokletstvo, pa to je užasno! Kako ste to samo mogli da prime-tite.

Džordžijanac se još jednom pod-rugljivo nasmejao. Uperio je jedan od svoja dva revolvera u ogledalo iznad šanka.

— Ova stvarčica ovde je veoma koristan i dobar izum.

Plikat procedi psovku kroz zube, vrati nož u pojas i napusti krčmu.

Holidej odmah zatim vrati revol-vere u futrolu i obrati se ženi:

— Jedan brendi, molim.

Žena je drhtavim rukama sipala piće. Kockar je upita:

— Gde je on?

Marija Planeta je s mukom držala flašu u rukama.

— Ne znam, mister Holidej. Znam samo jedno: da je moj muž nedu-žan. On s tim ljudima nema ništa. Prinudili su ga da sa njima sara-đuje.

— Prinudili da baci nož na mar-šala?

— On je Italijan i zbog toga ga nigde ne mare — rekla je žena. — Ni maršal ga ne trpi.

— Ne govorite gluposti, gospodo. Maršal, naprotiv, ima izvesnu sla-bost prema Italijanima. Ako samo čuje nekoga da zapeva, ne možete ga oterati sa tog mesta. Gde je Fin? Pitanje je došlo kao ispaljeno iz puške.

— Ovde gore.

— U kojoj sobi?

— U trećoj s leve strane hodnika. Ali, Dok, preklinjem vas, zašto ho-ćete da se upuštate s njim? Setite se da...

Međutim, Holidej je već bio na stepenicama. Zastao je i oslušnuo hodnik.

Gore je sve bilo tiho. Krenuo je hodnikom, držeći se desne strane zida. Međutim, ništa se nije dogodi-lo. Holidej je zastao ispred trećih vrata i oslušnuo, a onda kucao. Od-govora nije bilo. Pritisnuo je bra-vu, ali su vrata bila zaključana.

Kucao je još jače, a onda čuo iza sebe hitre korake. Povukao se u udubljenje i izvukao revolver. Bila je to vlasnica krčme. Podigla je ruku u kojoj se nalazio ključ.

— Evo, mister Holidej. Prevarila sam se. On je otišao. Ključ je visio dole na ekseru.

Džordžijanac je prezrivo odmeri, a onda prođe mimo nje i napusti krčmu kroz dvorišna vrata.

U štali je našao jednog jedinog konja, starog riđana, ragu, na koju sigurno ni jedan od Klantonovih ne bi seo. Iznad štale nalazila se ostava u koju se dolazilo merdevinama. Holidej je zakoračio gore, a onda iza sebe čuo korake. Kada se okrenuo, ugledao je Ajka Klantona sa ciga-rom među zubima.

— Ne morate se truditi, Dok. Ni-je ovde.

Holidej odmeri rančera, a onda se vrati u dvorište.

Ajk je krenuo za njim.

— Bio je ovde, znam pouzdano.

Ponovo su stajali jedan prema drugom, kao nekada u OK koralu. Dok Holidej je stavio ruke u džepove i posmatrao rančerov profil.

— Ima još nekoliko krčmi u gra-du. Mogli bismo zajedno da ih pro-češljamo.

Ajk odmahnu glavom.

— Sve sam ih već pročešljao. Ova je bila poslednja.

— Onda je napustio grad?

— To je nemoguće, jer znam da je vaš prijatelj maršal temeljno sve sredio.

— Na žalost, ne dovoljno temeljno — primeti Holidej i uputi se prema kapiji.

Ajk Klanton je ostavio svog konja ispred kapije i odmah se vinuo u sedlo.

— Možda biste mogli da mi kažete kuda sad jašite, Ajk — upitao je Holidej kao odsutno. — To bi nam uštedelo i put i vreme.

Ajk Klanton pogleda nekako čudno kockara. Zapravo, kao da je gledao kroz njega.

— Ako biste mogli da mi kažete gde je Fin, ja bih vam mogao reći kuda jašim.

Povukao je uzde i krenuo, a Holidej se vratio u „Arizona” hotel. Zatekao je maršala u dvorištu kako razgovara sa crncem. Stari crnac je pritisnuo ruke na grudi i iskolačio oči. Na čelu su mu se videle krupne graške znoja.

— Maršale, nećete me valjda zatoriti, za ime neba? Imam ženu i petoro dece. Moj najstariji sin je malouman, a ćerka mi je pobegla sa jednim kreolcem. Za sve njih moram da brinem, iako sam star. Čak i za bebu koju je ostavila nama na vrat. Preklinjem vas!

— Nemojte toliko pričati — prekide ga maršal. — Hoću samo da znam gde je Fin Klanton.

— Ne znam, mister Erp, nisam ga uopšte video. Nisam znao ni da je u gradu. Čuo sam da je Ajk ovde, ali ni njega nisam video. To sam,

naime, čuo od mister Šorta, kada je jutros sa vama i Holidejem o tome razgovarao. Zamalo me kap nije udarila kad sam to čuo.

— Zbog čega to?

Crnac zbunjeno odmahnu glavom.

— Slušajte, nećete valjda da mi tvrdite da se vi ne biste uplašili kada bi ste čuli da je Ajk Klanton u gradu?

— Maršal namignu na levo oko.

— Uplašio? Pa ima nečeg u tome što tvrdite. U svakom slučaju, ne bih bio oduševljen.

Na vratima kapije pojavio se Dok Holidej. Lagano je prilazio svom prijatelju govoreći mu:

— Ptičica je već odletela.

— To sam i mislio.

— Sreo sam i onog drugog. Još uvek je u gradu.

Vajat je trljao vrha brade.

— Imam neki čudan osećaj u stomaku. Kao mladunče medveda pred oluju.

Džordžijanac izvadi sat iz džepa i pogleda brojčanik.

— Luk je do sada prevalio lep komad puta. Ukoliko Fin nije u sred noći krenuo, naš Teksašanin će sigurno pre njega stići u Tombston. Naravno, pod pretpostavkom da je Fin uopšte napustio grad. Nego, maršale, mislite li vi da bi ljudi i ovde u Naku za njega srljali na barijade?

Maršal sleže ramenima.

— I o tome sam već razmišljao. Nije isključeno. U Tombstonu bi bilo još žešće, siguran sam. Tamo bi smo mogli da očekujemo i narodni ustanak.

— Onda bi smo bar u jednom dahu saznali šta je u stvari.

— To sigurno. Samo se postavlja pitanje kako bi se sve to po nas izvršilo.

Ako je Ajk Klanton zaista vođa sivolikih, to bi se odmah i pokazalo. Vajat je bio uveren da se tu negde oko Naka vrzma glavna ličnost ove zločinačke bande. Sigurno je i to da se ovde u ovom graničnom gradu nalazi i veliki broj ljudi povezanih sa bandom. Prema tome, nipošto ne bi dozvolili da njihov veliki vođa dospe u zatvor.

Slajući činjenice i razmišljajući o svemu, Dok Holidej i maršal nailazili su većito na jednu te istu nepremostivu prepreku. Šta ako niko od članova bande ne poznaje velikog vođu, ne zna kako on izgleda?

Kapisin ga je sigurno poznavao, ali se on sada nalazi u kamenolomima robijašnice Seskateva.

Sve vreme su se, znači, borili sa nevidljivim neprijateljem. Bilo je to kao lov na utvaru, prividenje. Kada bi Ajka Klantona pod bilo kojim izgovorom strpali u zatvor, brzo bi se pokazalo da li ima vezu sa bandom. Čak i pod pretpostavkom da ga niko od članova bande ne zna, nešto bi se ipak dogodilo. Banda bi bila obezglavljena, bez vođe. Konačno, prestala bi da stižu naređenja, a to bi unelo pometnju.

Time banda, jasno, ne bi bila potpuno istrebljena, ali ako nema velikog vođe, čoveka koji drži sve konce u rukama, to više ne bi bila vojska zločinaca, protiv koje je maršal bio gotovo nemoćan. Vođe grupa, raštrkane po raznim gradovima, u tom slučaju bilo bi mnogo lakše likvidirati.

Dok Holidej kao da je čitao maršalove misli.

— Sve vam je to kao zmija, kojoj treba prvo smrskati glavu da bi ste bili sigurni da je postala bezopasna.

Da, moraće da uhapsi Ajka Klantona. Mora da nađe bilo koji izgovor, bilo kakvu optužbu, jer sumnja koja je lebdela nad tim čovekom bila je velika. Jasno, u Tombstonu nije smeo da rizikuje da ga hapsi, jer bi morao da računa sa otvorenom pobunom. Međutim, u Naku, Ajk nije bio kod kuće. Istina, i ovde je imao mnogo poznanika kao u Tombstonu, ali šta je to značilo? Nekadašnji vođa bande Ajk Klanton bio je poznat svuda u Arizoni, poznat i ozloglašen. Sigurno su ga se ljudi ovde u Naku i dan danas bojali. No, teško je poverovati da bi nešto preduzeli ako bi se našao u zatvoru.

Maršal Vajat Erp je konačno odlučio da uhapsi Ajka Klantona.

— Kuda je odjahao?

Holidej pokaza rukom prema glavnoj ulici.

— Ako se ne varam otišao je na poštu.

Čoveku iz Misurija je odjednom užasno žurilo. Istrčao je iz dvorišta i grabio prema pošti. Međutim, poštanski činovnik, koji je stajao na vratima, odmahnuo je glavom kada je maršal pitao za Ajka. Nije ga bilo ni u pošti, ni preko u kovačnici, ni u malom baru. Vajat se uputi u kockarnicu „Zardala potkovica“, a onda dalje u konjušnicu. Tražio ga je i u Katikovom pansionu. Međutim, niko nije video Ajka Klantona. Dva sata kasnije maršal je bio po-

novu pred vratima sveštenikove kuće. Otvorila je stara domaćica.

— Mister Dragert nije kod kuće, maršale.

— Izvinite, gospođo — odvrati maršal odlučno, i odgurnu ženu u stranu.

Povukao je zavesu i našao tamo starog sveštenika pritajenog.

— Veoma mi je žao, mister Erp — počeo je starac plačnim glasom.

— Hteo sam da izbegnem neugodnosti, zato sam vas slagao. Domaćica nije kriva.

— Gde je on?

— Ne znam o kome govorite, mister Erp.

— Gde je on?

Sveštenik je uporno odmahivao glavom.

— Ja doista ne znam o kome govorite, mister Erp, to jest, pretpostavljam da govorite o Fineasu. Međutim, ja doista ne znam gde je on. Malopre sam od jednog čoveka čuo da je bio u „Zardaloj potkovići“. Čak sam obavešten da je išao u Planetov lokal, no ne znam ništa pouzdano.

— Ja govorim o Ajku!

— Ajk!

Sveštenik uzmače jedan korak unazad i saplete se. Bio bi pao da da domaćica nije zadržala.

— Govorite, mister Dragert!

— Ja ništa nemam da vam kažem, mister Erp, jer ništa ne znam. Ljudi mi pričaju svašta. Onda dođete vi i hoćete da vam kažem činjenice. Šta ja imam sa Ajkom Klantonom? Još ranije, kada je ovde bio granični prelaz...

— Samo pričajte dalje, mister Dragert.

— U redu, hteo sam da vam kažem da je još ranije tako bilo. Ovu- da je prolazio Ajk sa krdima goveda.

Prekinuo je u pola rečenice i naldanicom obrisao čelo.

— Znači, tako je bilo? Ajk Klanton je u ono vreme prelazio granicu sa govedima i svojim ljudima na ovom mestu. Odatle, znači, potiču njegove veze sa Nakom.

Maršal se iznenada okrete i hitrim koracima uputi prema vratima crkve. Bila su zaključana.

Vajat ih gurnu nogom, tako da su s treskom udarila u stub. U crkvi se nalazio samo jedan čovek. Klečao je na drugoj klupi. Pošto je u hramu vladao polumrak, maršal nije mogao odmah da razazna ko je. Pohitao je kroz redove klupa i tek kad se približio na četiri jarde znao je da pred sobom nema Ajka Klantona.

Bio je to Kasijus Larkin, šerif iz Naka.

Čuvar zakona lagano okrete glavu i iznenađeno pogleda Vajata. Uzeo je šešir sa klupe i upitao mirno:

— Tražili ste me, maršale?

Vajat ga je gledao pravo u oči.

— Ja tražim vođu sivolikih, Larkin.

Šerif je stajao mirno i izdržao maršalov pogled.

— Da, znam, mister Erp. Zbog toga ste i ovde.

Uputio se prema vratima koja su vodila u kuću, ali sveštenika više nije bilo. Vajat je izašao za njim i upitao domaćicu:

— Gde je mister Dragert?

— Izašao je.

— Kuda je to izašao?

— Na ulicu.

Maršal je osetio da žena laže. Pohitao je prema dvorištu i zatekao sveštenika kako izvodi konja iz štale. Kada je ugledao Erpa, kolena su počela da mu klecaju.

— Srećan put, mister Dragert, i pozdravite našeg prijatelja.

Sveštenik pusti konja i lagano mu priđe.

— Hteo sam samo malo da izjašim da se oporavim...

Zastao je u pola rečenice kada je ugledao šerifa.

— Mister Larkin, i vi ste ovde! Slušajte, pa to je užasno! Maršal se stalno pojavljuje kod mene i to u nemoguće vreme. On sumnja na mene...

— On sumnja na svakoga — uzvratila Larkin grubo. — To je njegov posao.

Larkinovo lice, koje je u crkvi delovalo bledo i sivo, sada je dobilo boju.

Dragert je i dalje jadikovao:

— On traži Klantonove, šerife. Jutros je tražio Fina, a sada Ajka.

— Klantonove? — uzviknu šerif iznenađeno. — Pa to je isključeno! — Iznenađa čuvar zakona stavi prst na čelo. — Hej' da Ajk možda ne jaše crnog vranca?

— Da — uzvratila maršal spremno.

— Onda sam ga video pre pola sata. Jahao je Vestend ulicom u pravcu juga.

— Prema granici? — iznenadi se maršal.

— Da.

— Kako je bio odeven čovek kada ste videli?

— Pa, ovaj, ja sam ga video ne-

kako s leđa. Ali ako promišlim, to bi doista mogao biti Ajk Klanton. — Pošto je opisao kako je jahač bio odeven, ispostavilo se da je to doista Ajk Klanton.

Rančer iz okoline Tombstona je znači doista odjahao prema meksičkoj granici.

Čovek iz Misurija pohita prema vratima, gde još jednom zastade i okrete se. Šerif, koji je krenuo za njim, takođe zastade. Vajat se obrati svešteniku:

— Ako smem da vam dam savet, mister Dragert, nemojte dozvoliti da vas konj dugo čeka.

— Kako da to shvatim, mister Erp?

— Nestanite, Dragert, i to što pre, dok se ne predomislim.

Starac htede da potrči u kuću, ali ga šerifov glas ukopa u mestu.

— Hej, popo, kuda ste to naumili?

— Zar niste čuli? Oterao me je iz grada jer ja... odlazim šerife. To je samo zbog mog brata. Odavno sam obećao da ću ga posetiti. Vraćam se za nekoliko dana. — Prišao je konju, a onda se uskoro čuo topot kopita.

Vajat Erp i Kas Larkin su zajedno krenuli prema glavnoj ulici. Vajat je stao ispred hotela „Arizona“.

— Dakle, da li je vaš zadatak timе okončan — upitao je šerif gledajući ga pravo u oči. — Ili možda morate još da ostanete ovde u gradu?

Čovek iz Misurija nije odgovorio. Izvukao je iz džepa kožnu tabakeru, uzeo cigaru i odgrizao joj vrh. Larkin kresnu šibicu i pruži mu vatru. Pošto je bacio ugašenu šibicu, šerif zadenu obe ruke ispod

opasača. Bio je to jedini tipičan pokret koji je do tada pao maršalu u oči.

— Trajalo je prilično dugo, maršale, dok sam shvatio da vi, u stvari, sledite Ajka Klantona.

— Jeste li sigurni da baš njega sledim?

Larkin je okrenuo glavu prema zapadu i uzvratio:

— Prilično siguran.

Dok Holidej se pojavio na ulazu hotela, prešao trem i krenuo niz stepenice na ulicu.

Larkin je gledao za njim.

— Sasvim sam drugačije zamišljao doktora Holideja.

Kockar odmeri šerifa od glave do pete.

— Treba da činite ono isto što i ja, šerife. Nemojte nikad ništa zamišljati, pa nećete doživljavati neprijatna iznenađenja. — Holidej izvuče telegram iz džepa i pruži ga maršalu.

— Upravo je stigao.

Vajat otvori, pročita ga i brzo vrati u džep.

Larkin je gledao čas jednog čas drugog, onda mu se iznenada prvi put pojavi na licu osmeh.

— Pre nego što odjašite hteo bih da vam nešto kažem. Dopadate mi se. Mislim obojica.

Dodirnuo je obod šešira i lagano nastavio put.

Holidej zadenu palčeve u zeleni svileni prsluk ukrašen vezom. Zamišljeno je gledao za čuvarom zakona.

Vajat je za to vreme prilično nervozno premetao cigaru sa kraja na kraj usana.

— Ovaj telegram nipošto nije Virdžilov!

— Nisam ga još pročitao — primeti kockar.

— Ah, da, bio je zatvoren! — Vajat izvuče telegram iz džepa i pruži ga Džordžijancu. Dok je čitao šapatom: — Odmah se vratite, u velikoj sam opasnosti, Virdžil.

Dok vrati prijatelju telegram, govoreći:

— Ne, to nije od njega.

Vajat je hteo da se vrati u hotel, ali pošto je na ulazu ugledao vlasnicu, predomislio se i krenuo kraj šerifske kancelarije ka „Zardaloj potkovici“. Kockar da iznenađeno pogleda, ali ništa nije pitao.

Vajat je gurnuo krila pomičnih vrata i stupio u lokal, koji u ovo sumorno januarsko jutro nipošto nije delovao prijatno.

Helen Faber, sestra uhapšenog krčmara, stajala je na vratima i mračno ih odmerila. Vajat Erp priđe šanku.

— Dobro jutro, gospođice Faber.

Uzvratila je pozdrav mrmljajući nešto nerazgovetno. Onda se odjednom približila šanku i grčevito stegla ivicu.

— I mogli ste da dođete ovamo? Kakva bezočnost!

— Hteo sam da razgovaram sa vama.

— Ali ja ne želim da razgovaram sa vama — siktala je sestra sivolikog. — Vi ste nas upropastili, potpuno upropastili! Devet godina smo radili kao životinje da nešto ovde steknemo. Najzad nam je uspelo i vi ste došli i sve to uništili.

— Na taj način ne možemo da

razgovaramo, gospođice Faber. Vaš brat je taj koji je sve upropastio.

— Šta vi znate kako smo mi ovde morali da se probijamo kroz život? Da se moj brat izdvojio od ostalih načinili bi mu od života pakao. Morao je da se priključi, hteo on to ili ne.

— Niko ne mora da se pripoji razbojničkoj bandi — uzvratio je odlučno maršal.

— Moj brat je na to bio prinuđen.

— Da, naravno, da bi došao do veće zarade. Znam. No, ja nisam o tome hteo sa vama da govorim. Konačno, nije isključeno da vaš brat i nije tako loš, kao što se to na prvi pogled čini. Možda biste mu vi mogli pomoći da prođe bolje od ostalih.

Žena je odmah promenila ton.

— Kako je to moguće?

— Morali biste da mi odgovorite na nekoliko pitanja.

— Na pitanja? Ona koja će ga još više teretiti?

— Ne mogu da pretpostavim da ćete vi reći nešto što će vašeg brata teretiti.

— U redu, šta hoćete da saznate?

— Tražim Ajka Klantona.

— Ja njega uopšte ne poznajem. Ranije je navraćao ovamo u grad, ali nikad u naš lokal. Zalazio je kod Planeta, pa i kod mister Vinčela. Moj brat nema sa njim ništa.

— Vi, naravno, onda i ne znate gde je on sada?

— Ne.

— A Fin Klanton?

— Videla sam ga nekoliko puta. Navraćao je kod nas. I juče je dolazio, ali doista ne znam gde je sada i da li se uopšte nalazi u gradu.

Maršal se nagnu preko šanka i zagleda ženi pravo u oči.

— Vi poznajete čoveka koji u družini izdaje naređenja?

Vajat je netremice posmatrao ženinino lice, na kome se iznenada razli samrtničko bledilo.

— Ne, ja ga ne poznajem. Ali, i da ga poznajem ne bih ga odala.

— Time baš ne činite uslugu svom bratu, gospođice Faber.

Žena uzvрати leđeno:

— Učinila bih mu još goru uslugu kada bih odala vođu družine, jer to bi značilo sigurnu smrt za moga brata, pa i mene.

Vajat dade svom prijatelju znak. Zajedno su napustili krčmu kroz dvorišna vrata. Kada su se obreli u maloj paralelnoj ulici, kockar primeti:

— Bio je to uzaludan trud.

— Drugo nisam ni očekivao, Dok, pa ipak nešto sam saznao.

Kockar se zaverenički nasmeši.

— Da, vi sada znate da ljudi u Naku nešto čekaju.

— Tačno. Kao što i krčmarica čeka, čekaju i ostali. Kada bih samo znao šta se iza toga krije. I ko, naravno.

Zastali su iza konjušnice i posmatrali drum kojim je poštanska kočija vodila u Bizbi.

Holidej odgurnu čizmom mali kamen.

— Ispunjen sam nekom zlom slutnjom, maršale. Sve mi se čini da ovde sedimo na buretu baruta.

Vajat još jednom izvuče telegram iz džepa i pročita ga.

— Ne znam šta bih dao da saznam ko mi je poslao ovaj telegram.

— Ja vam mogu pomoći: neko ko hoće da vas odvuče iz Naka.

— Svakako. Taj neko ne zna da je Luk Šort već krenuo u Tombston.

— Doista, prava sreća da je Teksašanin odjahao. U protivnom, ovde ne bismo ni trenutka bili mirni. Ako je Virdž doista upao u neku nevolju, Luk će ga sigurno izvući.

— Virdž nije ni u kakvoj nevolji, ali me ipak umiruje pomisao da se Luk Šort vratio u tobston.

Iznenada maršal uhvati svog prijatelja za ruku i povuče ga u udubljenje vrata.

Na drumu za Bizbi pojavio se jahač, koji je oprezno pogledao na sve strane, a onda brzo ujahao u otvoreno dvorište kovačnice.

— Poznajete li možda tu ptičicu — upitao je Holidej.

— Da, to je sveštenik Dragert.

Maršal u nekoliko reči obavesti prijatelja o ovom dvoličnom čoveku.

— Znači, nešto petlja, taj božji sluga. Mislim da bismo mogli malo da pogledamo radionicu, no iz veće blizine.

Vajat pređe na suprotnu stranu ulice i uđe u dvorište kovačnice.

Bilo je potpuno suvišno da se o bilo čemu dogovara sa svojim prijateljem; znao je tačno da će Dok Holidej dejstvovati kao i uvek do sada. Pošto je stupio u dvorište ugledao je kako neko uvlači starog sveštenikovog konja u štalu. Međutim, Dragerta nije video. S leve strane se nalazila trošna zgrada — radionica kovača. Vrata su bila poluotvorena.

U tom trenutku čovek iz Misurija primeti velikog psa kako umornim koracima ide prema njemu. Odmah

mu je bilo jasno da je životinja slepa. Odjednom se iz kovačnice čuo glasan sveštenikov povik; dakle Draget se tamo nalazio. Čovek iz Misurija pohita i otvori širom vrata.

U tom trenutku se dogodilo! Iz dubine mračne radionice sevnu metak u pravcu maršala. Kao da ga je neka nevidljiva ruka udarila u glavu, Zaneo se unazad i jedva uspeo da sačuva prisustvo duha i zakloni se iza vrata. Iako se borio sa nesvesticom, čuo je nečiji žustar glas iz radionice:

— Pogodio sam ga, Dragert. Izbačio iz čizama! On je gotov! Zato ću od vode dobiti orden.

— Jeste li poludeli, Fiske? — čuo se sada zagrobni sveštenikov glas. — Pa to je Vajat Erp, savezni maršal Erp!

— Pa šta, šta me se to tiče? On je vuk, jedan prokleti vuk. Čovek koji je ceo ovaj grad digao na glavu. Takvog tipa treba uništiti.

— Ma šta to govorite, Fiske? To je bio Vajat Erp...

— Ama, ostavite me na miru popo. Vi i vaše pridike! Bojali ste ga se kao i svi ostali, sada smo ga se oslobodili.

— Oslobodili? Vi mora da ste stvarno ludi. Dok Holidej je u ovom gradu, a i Luk Šort. Mogu se opkladiti da je kockar čuo pucanj. Dajem vam još jedan sat života, jedan jedini sat Eliot Fiske.

— Prava ste kukumavka. Sklanjajte mi se s puta, moram napolje da se uverim da li je dokrajčen. Ako nije, moram ga dokrajčiti.

— Ne, ostanite ovde. Moguće je doista da je samo ranjen. Ostanite

ovde, Fiske, inače je to vaš kraj, kunem vam se. Vi ne poznajete te ljude.

— Šta vi hoćete? Sklanjajte mi se s puta, bedni biblijski crve. Vi se samo bojite, to je sve.

— Svi se mi bojimo Fiske. Vi, ja oni koji sede u zatvoru...

— Ti neće dugo sedeti u zatvoru, obećavam vam. A sada me pustite.

— Ne, Fiske, ostanite ovde!

Maršal je savladao žestoku nesvesticu, koju je izazvao metak okrznuvši ga nedaleko od slepoočnice. Iako rana nije bila opasna, prilično je krvarila. Vajat je desnom rukom pritisnuo maramicu na ozleđeno mesto, a u levoj držao revolver.

U to se kraj vrata štale pojavio Dok Holidej. Držao je oba revolvera u rukama i zastao kao ukopan kada je ugledao maršala. Vajat mu dade znak. Kockar je odmah shvatio, ali je i dalje zabrinuto posmatrao svog prijatelja. Ovaj mu je dao znak da prati razgovor koji se unutra vodi.

Ponovo se čuo Dragertov zagrobni glas:

— Zaklinjem vas, Fiske, ostanite ovde! To je u vašem interesu.

— A ja vam velim, popo, da mi se sklanjajte s puta. Moram ga dokrajčiti. Konačno, svemu tome treba učiniti kraj. Ne plašite se Holideja. S njime će lako izaći na kraj čovek koji je danas stigao u grad. Nemojte zaboraviti da nije stigao sam.

— Ali to je sve ludost Fiske — ječao je sveštenik.

— S puta!

— Ne, to je ubistvo!

Na to se čulo zveckanje metala i

zvižduk. Odmah zatim krik. Vajat je napregnuto osluškivao, držeći sve vreme svoj teški bantlajn special u levoj ruci.

Na vratima kovačnice pojavio se čovek krupan, dežmekast, nalik na gorilu. Bio je to kovač Eliot Fiske. Pogledao je oko sebe, pa što nije našao onog koga traži, otkočio je revolver i upitao:

— Gde li je pas?

— Ovde — čuo se odlučan glas.

Vajat je naglim pokretom zatvorio vrata i sada stajao iza Fiskea sa revolverom u ruci.

— Ruke u vis!

Kovač je stajao kao okamenjen. Pošto odmah nije odbacio oružje, maršal mu izbi kolt drškom svog revolvera.

Pošto je odgurnuo kovača u stranu, ponovo je otvorio vrata radionice i video nekoliko koraka od ulaza na podu zgrčeno telo sveštenika.

— Mene niste dokrajčili, Fiske, ali zato jeste svog prijatelja sveštenika. Ako je mrtav, dospećete na vešala. No, to uopšte nije ni važno. Stići ćete u svakom slučaju.

Drhtaj protrese snažno kovačevo telo. Počeo je da viče kao lud.

— Šta hoćeš, prokleta njuškalo? Zašto si došao ovamo, šta hoćeš?

Sagnuo je glavu kao bik i ustremio se na maršala. Vajat je to očekivao. Zamahnuo je desnicom kao sečivom i pogodio napadača između glave i ramena u vratne žile. Razbojnik kao paralisani klonu na zemlju i s mukom se podiže na kolena.

Tek tada je na vratima štale primetio Doka Holideja.

— Prokletstvo! — jeknuo je. — Ja doista nemam šansu. Popa je bio u pravu.

Vajat ga dokopa za jaku, podiže sa zemlje i ugura u radionicu. Dok Holidej šmugnu narag u štalu, jer je svakog trenutka mogao neko da se pojavi u dvorištu, ili na vratima kuće.

Kada su se obreli u radionici, Vajat se naže nad sveštenika držeći sve vreme kovača u šahu.

Dragert je imao veliku čvorugu na desnoj strani glave. Surovi kovač ga je udario gvozdenom šipkom, debelom kao prst. Vajat uspravi starca u sedeći položaj i nasloni ga na nakovanj. Dragert je za trenutak otvorio oči.

— Vajat Erp je mrtav — mucao je. — Vajat Erp je mrtav, on ga je ubio.

Maršal pogleda blede sveštenikovo lice.

— Bez brige, mister Dragert, sve je u najboljem redu. Vaš vrli prijatelj stoji kraj vas.

Sada je i Fiske prebledeo. Pustio je svoje snažne duge ruke niz telo.

— Fiske — jeknu Dragert. — Vi, bedniče!

— Razgovor koji ste malopre vodili obi je veoma interesantan.

— Pakao, on je čuo svaku reč — uzviknuo kovač uplašeno.

— Da, Fiske, čuo sam. A sada bi bilo veoma dobro da još nešto dodelate.

Kovač prkosno isturi bradu.

— Ni govora.

— Propevaćete vi, Fiske.

— Ne pevam, niti mi pada na pamet.

Maršal izvuče revolver iz opasača i otkoči ga.

— Imate tačno deset sekundi vremena.

Snažno kovačevo telo ponovo protrese drhtaj.

— U redu, čekamo ga. Njega i momke!

— To je doista precizno obaveštenje. I kada će stići ovamo?

— Ne znam. Znam samo da će danas već stići.

Na ulazu se pojavio Dok Holidej.

— Zaključao sam kapiju. U štali je bio momak koga sam strpao u ostavu za stočnu hranu. Naravno, prethodno sam mu zatvorio gubicu. Pretpostavljam da će one dve žene, koje tumaraju po kuhinji, uspeti da ga nađu kad — tad. — Ona je pogledao starca naslonjenog na nakovanj. — Izgleda dosta loše, popo. Kako bi bilo da tu čvorugu malo ohladimo? — Uzeo je parče gvožđa i naslonio ga na starčevu čvorugu. Dragert je kriknuo kao da mu je neko stavio usijano ugljevlje na telo, a onda sa olakšanjem odahnio.

— Da, to doista dobro čini, mister...

— Moj je ime Holidej. No ne verujem da vam ono nešto kazuje...

Četvrt sata kasnije je pripadnik bande sivolikih Eliot Fikse sproveden u šerifsku kancelariju. Larkin je upravo pisao opširan izveštaj o događajima iz predhodne noći. Podigao je pogled i rekao kratko:

— Aha, znači i taj pripada družini?

— Da.

— Je li to poslednji?

— Ne verujem. Ako se ne varam, još danas stiže pojačanje.

Između šerifovih obrva urezala se duboka bora.

— Ne mislite to valjda ozbiljno maršale?

— Čak veoma ozbiljno, Larkin.

Izgledalo je da je Ajk Klanton napustio grad. U svakom slučaju ne stao je bez traga. Da li je doista odjahao prema granici, kao što je to tvrdio šerif, ili se negde pritajio u gradu. To dva prijatelja iz Dodž Sijtijs nisu mogla da utvrde.

Vajat je otišao da poseti sveštenika koji se trenutno nalazio u lekarevoj kući. Bilo mu je dosta dobro, tako da je lekar smatrao da će moći da se vrati kući.

Vajat je pokušao da iz starca izvuče koga to u gradu očekuju, ko je čovek o kome je Fiske govorio. Međutim, ništa nije saznao.

Negde u dva sata u podne maršal je sreo na uglu ulice Vestend čoveka, koji mu je pao u Tombstonu u oči u vreme kada je bio za petama dvojici članova porodice Flanagan. Bio je to čovek bleđa lica i duga povijena nosa. Nosio je kožno odelo i težak revolver nad desnim bedrom. Ušao je u Raflijev bar. Vajat je odmah krenuo za njim. Čovek se naslonio na šank, držeći stalno desnu ruku iznad teške drške revolvra. Maršal je zastao na pola koraka iza njega. Osetio je da je nepoznati najednom postao nesiguran. Nervozno se okrenuo i povikao:

— Šta hoćete od mene? Ja sa vama nemam ništa, Erp! Ostavite me na miru!

U trenutku kada je otvorio usta

Vajatu je bilo jasno koga ima pred sobom. Bio je to Džim Higel. Stanovao je u rudarskom naselju Tombstona. Njegov otac i njegov brat su radili u rudniku srebra, što se njemu nije dopalo. Zajedno sa Flaganovima, Mek Loverijevima i ostalim probisvetima iz Tombstona pridružio se Klantonovoj bandi.

U ono vreme, kada je došlo do velikog čišćenja u Tombstonu, bio je dovoljno mudar da se izvuče iz grad u poslednjem trenutku.

Šta je ovaj čovek sada tako iznenada tražio ovde u Naku?

Maršal ga oštro odmeri.

— Nervozni ste, Džim, zar ne?

Džimi Higel isturi bradu prkosno i promrsi:

— Ne. Zbog čega bih bio? U stvari, vi ste taj koji može svakoga da učini nervoznim, maršale.

Rekavši to, uzeo je čašu i mirno je ispio, a Vajat napustio lokal.

Moglo je, to biti puka slučajnost što se baš ovog trenutka obreo u Naku, ali se isto tako nešto moglo kriti iza toga. Maršal je u svakom slučaju odlučio da bude na oprezu i da ovog čoveka ne ispušta iz vida.

Dok Holidej je ušao u malu krčmu nedaleko od kovačnice, koja se nalazila na drumu za Bizbi. Bio je to bar dug šest a širok svega tri jarde, sa zvučnim imenom „Veliki Nako salun“. Kockar verovatno ne bi nikada došao na pomisao da ovde navrati, da ga nije privuklo lice jednog čoveka koji je stajao ispred krčme. Mogao je imati četrdeset godina. Visok, plećat u sivom platnom odelu, imao je plave vodnjikave oči i bujne brkove. Čoveku iz Džordžije se činilo da je to lice već

nekad negde video. Onda mu je odjednom sinulo. Bio je to čovek koji je stanovao u rudarskom naselju.

Holidej, naravno, u tom trenutku nije ni slutio da je maršal gotovo istovremeno sreo drugog čoveka, Džima Higera, takođe iz Tombstonskog rudarskog naselja.

Pošao je za brkatim u krčmu i ostao da stoji na kraju šanka do samih vrata. Holidej se u međuvremenu setio kako se ovaj zove: Li Hokins. Iako nikada nije rado stupao u razgovor sa ljudima za šankom, ovog puta je oslovio čoveka iz Tombstona.

— Helo, mister Hokins! Kakvo iznenađenje da se sretnemo ovde u Naku.

Lupež iz Tombstona se trže, ali brzo pribra.

— Tačno, vi ste Dok Holidej! Kako ste?

— Sasvim dobro. Imam ovde posla.

— O!

— Upravo očekujem nekolicinu prijatelja.

Prestupnikovo lice se namršti.

— Čekate prijatelje?

— Da, hoću da kažem oni još i ne znaju da ih ja očekujem.

— A kada treba da stignu?

Hokins je to rekao, ne uspevši da prikrije radoznalost.

— Nije izvesno. Možda za sat, a možda i nešto kasnije.

Brkati Hokins i dalje nije mogao da obuzda radoznalost.

— Smem li da znam koga to očekujete? Možda su to i moji poznanici?

— Da, moglo bi se reći. Jedan je već ovde.

Holidej uzé čašu, koju mu je krčmar pružio, ispi je i baci novčić na šank.

— Slušajte, Dok — rekao je Li Hokins, nervozno se češući iza uha — ta stvar me veoma zanima. Naime, ja očekujem neke poznanike.

— To sam i pomislio.

Prestupnik iznenada preblede.

— Kako to mislite?

Holidej pođe prema vratima, otvori i dobaci preko ramena:

— Razmislite malo o tome, Hokins, možda se isplati. Osim toga, čuo sam da se ovde u Naku brzo umire.

Hokins nije ništa odgovorio, samo je još jače pobledelo, dok mu je Adamova jabučica nervozno poigravala. Otpio je gutljaj iz čaše i nervozno se premetao s noge na nogu.

Dok Holidej se našao sa maršalom u dvorištu „Arizona“ hotela i obavestio ga o zanimljivom susretu.

Kada mu je maršal ispričao koga je on sreo na uglu ulice Vestend, kockar zviznu kroz zube.

— Hej, sad mi je sinulo! Pre izvesnog vremena sam pročitao da su izvesni Hokins i izvesni Figer osuđeni na dužu kaznu zbog težeg razbojništva u Tuskarori. Čekajte, sad mi je na vrh jezika kako se ta družina zove.

Vajat, koji je pažljivo slušao svog prijatelja, reče iznenada:

— Nemojte više lupati glavu, ja sam se setio. Bila je to Hamondova banda, zar ne?

— Tačno, Kid Hamond je vodio bandu!

Kid Hamond! Ajk Klanton je na groblju izgovorio njegovo ime. Na-

ravno, maršal tada nije obraćao pažnju na Klantonove reči.

— On je izgleda najbolje obavешten čovek u celoj Arizoni, mislim naš prijatelj Ajk. To mi se baš ni malo ne dopada.

— Možda su one propalice iz rudarskog naselja Tombstona, koje smo ovde sreli, prethodnica bande Kida Hamonda. Možda je došao sa većim brojem ljudi u Naku. Sa svojom starom bandom.

Sada se i čovek iz Misurija setio koga je kovač Fiske očekivao. Sigurno Kida Hamonda!

— Ja njega poznajem — reče kockar, osmehnuvši se pošto je video maršalov iznenađen izraz lica. — Bilo je to prilično davno. Sreli smo se u Trinidadu, a zatim još jednom u Oklahoma Sitiju, i najзад, poslednji put, u Santa Fe. On je veoma opasna varalica na kartama, još opasniji bacač noža. Sa ubijenim, koji leži na mesnom groblju, mislim njegovim bratom, nema mnogo sličnosti. I uopšte, daleko je prepredeniji i opasniji, nego što je to bio njegov brat Džesi.

Maršal je posmatrao ulicu kroz poluotvorenu kapiju i razmišljao. Da li je potrebno da još ostanu u Naku? Sada, u ovom trenutku, kada se očigledno banda razbojnika približava gradu. Da li je potrebno čekati Kida Hamonda? Sasvim sigurno ne. Znao je unapred šta ga očekuje.

Kada bude Kid Hamond saznao da je njegov brat Džesi nastradao u sukobu sa maršalom, spremaće krvavu osvetu. A upravo to je bilo ono što su sivoliki u Naku sa zadovoljstvom očekivali. Tome su se na-

dali. Znači, bilo im je poznato da će Kid Hamond doći. Kao što je to uostalom znao i Ajk Klanton.

To što su ljudi u Naku znali, nije bilo naročito čudno, jer se Kid Hamond i rodio u ovom gradu. Međutim, neshvatljivo je da to nije bilo nepoznato rančeru iz okoline Tombstona.

Kako ih ne bi razbojnici iznenadili, prijatelji iz Dodž Sitija su se uputili na drum prema Bizbiju, odnosno u veliki Nako salun.

Mali ćelavi krčmar iza šanka uplašeno je žmirkao kada je ugledao goste. Dok Holidej naruči brendi, koji nije ni dotakao. Smestili su se za sto kraj prozora i posmatrali ulicu. Njihovo strpljenje nije bilo na velikom iskušenju. Stigao je u tri sata.

Nije došao sam, kao što je to Ajk Klanton običavao. Ukupno pet jahača grabilo je širokom ulicom i potpuno je zatvorilo. Jedan od njih jahao je za konjsku dužinu ispred ostale četvorice.

Dok Holidej izvadi revolver iz futrole, okrete doboš i ispita magacin. Onda svetlucavom cevi kolta pokaza kroz prozor na jahača koji je grabio ispred ostalih.

— To je on.

Maršal klimnu potvrdno glavom, posmatrajući pokazanog jahača. Bio je to visok, vitak čovek, širokih ramena i mršavog lica, sa jako izraženim jagodičnim kostima. Oči su mu bile duboko usađene u duplje i tamne. Brada mu je bila snažna i isturena. Nosio je crno kožno odelo i crni stetson. Od levog ramena do desnog bedra visio je opasač, načičkan mecima. Bio je doista naoružan do

zuba: dva kolta četrdeset pet, veliki nož, i još uz sve to mali deringer.

I ostala četvorica, koja su ga sledila, ostavljala su sličan utisak. Dvojica od njih su prevalila pedesetu, imali su divlja bradata lica i odela slična vođi. Treći je bio dežmekast čovek, ne naročito upadljivog izgleda, ali izrazito lukavih očiju, koje su nemirno šetale po fasadama kuća.

Četvrti, odnosno poslednji iz družine, izgledao je tako da bi uplašio i najiskusnijeg čoveka na Divljem zapadu; nedostajala mu je gotovo polovina lica.

Taj unakaženi deo bio mu je pokriven crnom maramom, pridržanom šeširom. Holidej šapatom upita svog prijatelja:

— Poznajete li ga?

Maršal nabra obrve.

— Da, čini mi se da sam ga već video.

— Sasvim sigurno jeste. To je Feri Ajdaho. Imali smo s njim posla gore u Dodž Sitiju. Nema više od dvadeset četiri godine. Prilikom napada na banku u Topeki izgubio je polovinu lica. Naime, služio se eksplozivom.

— Lepo društvo je Kid Hamond okupio oko sebe! Poznajem i onu dvojicu starijih. To su braća O'Kif. Ted i Brajan. Onaj lukavih očiju je Džef Mekenzi. Otac mu je grobar u Tombstonu. Kada je najzad stari i sam legao u grob, sin se priključio Klantonovima. Sam đavo zna kako se prilikom one gužve uspeo da izvuče. Siguran sam da i ona dvojica iz rudarskog naselja,

Figer i Hokins, pripadaju ovoj družini.

— Da, doista, lepo društvo je Kid Hamond sakupio.

Kada su jahači prošli pored saluna, Holidej plati brendi, a onda napustiše lokal.

Lagano su krenuli uz ulicu. Kada su kod konjušnice skrenuli u glavnu ulicu, mogli su da vide kako razbojnici silaze s konja ispred „Zardale potkovice”.

Svi su sačekali da Kid Hamond stupi na trem. Tu je vođa bande i brt ubijenog sivolikog stao i još jednom pogledao oko sebe. Jedva primetno se trgao kada je na uglu primetio maršala. Naravno, odmah ga je prepoznao. Obratio se braći O'Kif. Rekao im nešto šapatom, a onda sišao sa trema na ulicu. I Vajat Erp je krenuo sredinom ulice. Išao je prema vođi bande.

Kid Hamond je stao. Vajat Erp mu se približio na pet jardi i takođe zastao posmatrajući razbojnika u lice.

— Hej, šta to vide moje stare oči! Zar to nije naš prijatelj Erp?

Maršal krenu još nekoliko koraka napred i zastade ispred samog razbojnika.

— Niste se prevarili, Hamond.

— To je doista veličanstveno iznenađenje!

— A za mene, Hamond, uopšte nije iznenađenje — uzvratila maršal hladno.

— Nije? — Hamond zabaci kažiprstom desne ruke šešir na potiljak i grohotom se nasmeja. Međutim, bio je to hladan smeh, u kome su se samo zubi belasali, dok je pogled ostao oštar i neprijatan kao sečivo.

— Znao sam da ćete doći, Hamond.

— O, doista! To je veoma zanimljivo. A od koga ste to mogli da saznate?

— Od Ajka Klantona.

Leden osmeh nestade odmah sa razbojnikovog lica.

— Od Ajka Klantona? Hej, ako je to, nekakva šala, morate mi reći.

— Nije uopšte šala, Kid Hamond.

Razbojnik približi ruke revolverima i prope se na prste. Bio je to znak da je uzbuđen.

Ovaj čovek je veoma opasan. U to uopšte nije bilo sumnje. Iskusan čovek, kakav je maršal, odmah je to osetio.

— Došao sam da posetim svog brata. — Razbojnikov glas je iznenada postao žustar. — Da, svog brata. Mislim da nemate ništa protiv, maršale.

— Ne, nemam ništa protiv. Nikome nije zabranjeno da ide na groblje.

— Na groblje? Šta bih ja tamo radio?

— Zar niste rekli da hoćete da posetite svog brata?

Razbojnikovo lice obli sada rumenilo. Sklonio je šake od opasača i stegao tako jako pesnice da su mu zglobovi pobeledi.

— Šta to treba da znači? — procepio je kroz zube.

— To znači, Kid Hamond, da vaš brat Džesi leži na groblju. Bio je član bande sivolikih i ja ga nisam ubio.

Na to pljačkaš poštanskih kočija skoči jedan korak u stranu i naglo podiže desnu ruku u kojoj bljesnu nož.

— Vi lažete! Vi ste ga ustrelili. Vi, i niko drugi! Ja to već odavno znam, saznao sam naime još u Tombstonu. A sada se još usuđujete da me lažete. U prisustvu mojih ljudi nemate hrabrosti da kažete istinu. No, iskijaćete vi njegovu smrt, platićete je svojim životom, Erp.

Maršal je ovu pretnju mirno saslušao, a onda rekao:

— Sklanjajte taj nož, Hamond.

Pošto razbojnik nije pokazivao nameru da poslušaj Vajatovo naređenje, ovaj ga udari naglo u ruku, tako da mu je nož odleteo čak do konja.

Voda bande uzmače dva koraka natrag, i ruke je spustio iznad samih drški revolvera.

— Šta si se to drznuo, Erp?

— Umirite se, Hamond. Popite čašicu i kad opet budete pri zdravom razumu, možemo dalje da razgovaramo.

— Na vraški neobičan način postupate s ljudima, Erp! Ali, čekajte, vi mene još ne poznajete. Ja nisam Džesi, ja sam Kid Hamond.

Vajat se okrete i uputi prema pekari koja se nalazila na suprotnoj strani ulice. Za to vreme razbojnik ga je posmatrao ispod poluspuštenih kapaka.

— Nemojte uobražavati, Erp, da sa mnom tako možete da razgovarate. Srešćemo se još i to danas kad sunce zađe.

Gore na vratima svoje kancelarije, koja se nalazila odmah uz „Zarđalu potkovicu“, stajao je Kas Larkin, šerif. Odsutno je posmatrao ovu scenu. Vajat ga je, naravno, primetio ali je nastavio dalje prema Planetovom baru. Tu se Dok Holidej

postavio ispred vrata i motrio na ulicu. Primetio je kao uzgred:

— Starog dobrog Larkina izgleda sve ovo uopšte ne zanima.

Maršal se složio.

— Da, trebalo je da bude vozač poštanske kočije ili krčmar. Možda bi onda zaslužio svoju platu.

U tom trenutku je iz Planetovog bara izašao starac, odmerio maršala i promrsio, ne vadeći izgrizenu lulu iz usta:

— Sada je vreme, mister Erp.

— Za šta to?

Starac siđe niz stepenice, zastade i dodade preko ramena:

— Da se izgubite odavde.

— Mislite tako?

— Da, siguran sam. Jer ako sada ne odete, uskoro ćete ležati kraj Džesa Hamonda na mesnom groblju.

— Otkud vam takva pomisao, mister?

— Ceo grad to zna, samo vi izgleda ne znate.

— Šta to?

Starčev izraz lica postao je lukav.

— Da ste ovog puta proigrali svoju šansu. Mislim, ovog put ste suviše dugo ostali u jednom gradu, Vajat Erp.

Džordžijanac izvuče revolver iz futrole, oprezno da ga ljudi sa druge strane ulice ne bi primetili.

— Da li biste bili ljubazni da se malo jasnije izražavate stari gospodine?

Sedi skupljač starog gvožđa ugleda revolver u kockarevoj ruci, no to ga izgleda nije uplašilo.

— Bilo bi zlo da me sada na kraju još ustrele — promrsio je i po-

gledao u pravcu „Zardale potkovice“.

Razbojnici su već ušli u krčmu. Poslednji je stupio Feri Ajdaho. Kada se uverio da je tako, starac dodade:

— Ne mogu vam više reći, ali bih na vašem mestu svakako napustio grad, maršale.

— Da, to ste mi već rekli, no ja sam veoma radoznao i želim da saznam zbog čega?

— Zbog toga što je vaše vreme ovde isteklo. Opoljeni ste. Sve će biti gotovo kad sunce zađe. Mreža će se zatvoriti i iz nje ni jedan miš neće uspeti da se izvuče.

Čovek iz Misurija izvadi cigaru iz tabakere, kresnu šibicu i kroz oblak plavičastog duvanskog dima upita:

— Voleo bih još da znam šta vas je podstaklo na to da me upozorite?

Stari još jednom pogleda u pravcu „Zardale potkovice“, otpljuna i reče:

— Ja nikad u svom životu nisam ništa radio protiv zakona i naravno, ne cenim da je dobro ono što se sada u ovom gradu zbiva. Međutim, suviše sam star da stanem uz vas, maršale. Zbog toga sam mislio da bi bilo dobro da vam kažem bar nekoliko reči.

Dok Holidej vrati revolver u opasač, a starac nastavi niz stepenice, dodajući:

— Morate odmah da odjašite, mister Erp, odmah. Kada padne mrak nemate više šansi. Grad su opkolili sivoliki.

U tom trenutku preko ulice zazvižda puščani metak. Pogodeni starac se zanese, a onda s treskom pa-

de na tle. Ostao je tu da leži raširenih ruku.

Vajat Erp se uvukao u vrata krčme i već uperio svoj veliki bantlajn specijal.

Dok Holidej priđe ivici trema.

— Oprezno! — upozori ga maršal.

Međutim, ovaj neustrašivi čovek iz Džordžije siđe mirno niz stepenice i naže se nad pogođenog.

Okrenuo ga je i pogledao u oči. Onda je ponovo ustao.

Ubica je prikriven negde preko u „Zardalaj potkovici”.

Lice čoveka iz Misurija bilo je kao od kamena isklesano. Vratio je revolver u opasač i sišao na ulicu.

Dok je Dok Holidej skrenuo na drugu stranu trema, maršal je prešao široku glavnu ulicu, idući pravo prema „Zardalaj potkovici”. Za trenutak je zastao na ulazu i pogledao na levu stranu.

Kas Larkin je bio ispred kancelarije. Maršal ga hladno odmeri.

— Tamo preko je jedan čovek ustreljen, šerife.

— Čuo sam pucanj — uzvрати Larkin.

Vajat okrete sada glavu na desnu stranu i primeti kako je Dok Holidej šmugnuo između dveju kuća. Znači, krenuo je na svoj uobičajeni put. Maršal duboko udahnu vazduh u pluća i gurnu vrata krčme.

Razbojnici su stajali ispred šanka jedan uz drugog, obrazujući živi zid. Svi su bili okrenuti licem prema vratima izuzev jednog: Kida Hamonda.

Vajat prelete pogledom po lokalu. U dnu, u polumraku, za dva kockarska stola sedeli su gosti. Nigde nije primetio čoveka sa puškom.

Krenuo je napred i zastao ispred O'Kifa.

— Ko je pucao?

Svi su čekali i s mržnjom posmatrali čuvara zakona. Pošto je odinerao jednog po jednog, najzad je otkrio vinčesterku kraj desnog kolena Ferija Ajdaha. I dalje je stajao mirno ispred razbojnika, a onda neočekivano pružio levu ruku i dočepao pušku. Feri Ajdaho se odmah ustremio na Vajata, ali ga je jedan žestok aperkat bacio natrag na šank.

Pošto je opipao cev vinčesterke, maršal reče mirno:

— Još uvek je vruća, Feri.

Unakaženi razbojnik prosikta:

— Vi ste me udarili, Erp! To je vaš kraj.

— A vi ste ustrelili starog čoveka, Feri Ajdaho.

Razbojnik pođe uz šank, kao da se udaljuje, a onda se naglo okrete i uz poklič ustremi još jednom na maršala.

Vajat prelete pogledom po lokalu obema rukama, skoči u stranu, podiže pušku i zamahnu teškim kundakom. Tvrdo drvo pogodi jednookog u bradu.

Feri Ajdaho se zanese i pade na kolena kraj šanka. Međutim, još uvek nije bio poražen. Spustio je ruku na dršku revolvera s namerom da puca kroz futrolu. Nije imao za to prilike. Maršal je repetirao vinčesterku i metak izbi zločincu revolver iz ruke.

— Ustanite, Feri Ajdaho!

Sada je maršalov glas imao jedan zastrašujući metalni prizvuk. Unakaženi se uhvati levom rukom za ivicu šanka, jer ga noge nisu držale. Kada se uspravio, pogledao je svoje

drugove. Nijedan od njih nije ni trepnuo. Samo dve jarde levo od njega stajao je naslonjen na šank Kid Hamond. Uopšte se nije obazirao na svog čoveka.

— Hej, šta to znači? — promrsi Ajdaho. — Pitam šta to znači, Kid? Šta je s tobom? Zašto ne počinjete? Zar se nismo dogovorili da...

Maršal naglo povuče ubicu za ruku i izgura napolje. Tu je gotovo naletio na Kasa Larkina.

— Evo, šerife, ovo je sledeći čovek. Stavite ga iza katanca. Optužujem ga za ubistvo.

Larkin klimnu glavom. Na njegovom bezizraznom licu nije zaigrao nijedan mišić. Uhvatio je Feri Ajdaha za ruku i odveo ga u zatvor, a Vajat se vratio u krčmu.

U „Zardalaj potkovici” atmosfera je bila krajnje napregnuta. Vazduh kao da je bio nabijen eksplozivom. Razbojnici su još uvek stajali jedan uz drugog, okrenuti prema vratima, a Kid Hamond prema krčmaru iza šanka.

— Hamond! — uzviknu maršal. — Jedan od vaših ljudi je počinio ubistvo i zbog toga će biti obešen. Skrećem vam pažnju da u ovom gradu mora da vlada red i mir. Ako ste sa neakvim prljavim namernama došli u Nako, znajte da sa mnošale nema. Ovde se dosta stvari već dogodilo i tome treba učiniti kraj.

Rekavši to, lagano se okrenuo i gotovo vukući noge uz zveket mamuza pošao prema izlazu.

U tom trenutku se na sporednim vratima pojavi čovek. U levoj ruci je držao nož, spreman da ga baci maršalu u leđa. Bio je to razbojnik

iz rudarskog naselja u Tombstonu, Džimi Higer.

Baš u tom trenutku, kada je hteo da baci nož, pogodi ga teška drška revolvera, tako da je pao na pod koliko je dug.

Svi razbojnici se kao prema komondi okrenuše na drugu stranu. Ugledali su visokog čoveka samo jedan korak udaljenog od vrata. Hamond, koji se odvojio od šanka, uzviknu žustro:

— Dok Holidej!

— Da — uzvratilo je kockar. — Sprečio sam ovog neljubaznog čoveka da takođe dospe na vešala.

— Šta vam pada na pamet, Holidej? — zaurila Hamond.

— Pogledajte ovaj lepi nož. Vaš prijatelj Džimi Higer je imao nameru da zarije oštricu maršalu u leđa. Izvinite, molim vas, ali s tim uopšte nisam saglasan.

Holidej uđe u lokal i odgurnu nogom nož. Pošto je to obavio, prišao je šanku i nemarno se podbočio levim laktom.

— Dobar dan, gospođo! — doviknuo je Helen Faber, koja ga je zbunjeno gledala. — Zatvorite, molim vas, usta i dajte mi jedan brendi.

Kockareva pojava je strašno ošamutila razbojnike. Nisu mogli da sklone pogled s njega.

Ulazna vrata su se zatvorila s treskom. Maršal je napustio „Zardalu potkovicu”.

Holidej ispi mali brendi, baci dva novčića na šank, odmeri razbojnike i sa sredine lokala doviknu:

— Slušajte, Hamond! Moram da priznam da je popodne uzbudljivo počelo. Daću vam koristan savet; prebrujte svoje prijatelje još jed-

nom, jer bi se u toku dana moglo dogoditi da ih bude manje.

Lice Kida Hamonda bilo je izobličeno od nemoćnog gneva. Stegao je pesnice i ukočio se tako da je izgledalo da će se svakog trenutka baciti na Džordžijanca.

Holidej krajnje mirno izvuče tabakeru iz džepa, stavi cigaretu među zube i kresnu šibicu o nokat palca. Sa uživanjem uvlačeći dim, dođao je kao usput:

— Ovde je prilično dosadno, pa je zato maršal pozvao vojsku. Momci će stići kad padne mrak i obrazovati lep mali prsten oko grada. Moglo bi se dogoditi da tom prilikom nekoliko pacova upadnu u klopku. Otrov je već obezbeđen. Do viđenja, džentlmeni!

Prešao je šest koraka, a tada se Liju Hokinsu učinilo da je pravi trenutak da napadne. Sve vreme je držao desnu ruku u džepu pantaloana i odatle sada izvukao deringer. Bešumno ga je otkočio i uperio.

Neshvatljivom brzinom Džordžijanac se okrenuo prema Hokinsu. U desnoj ruci je držao svoj čuveni revolver. Metak pogodi Hokinsa u lakat. Kriknuo je kao ranjena zver.

Brajan O'Kif, koji je takođe hteo da se maši za oružje, ukoči se kao okamenjen. I njegov brat Ted takođe.

Kid Hamond je i dalje nepomično stajao. Procedio je gnevno:

— To ćete iskijati, Dok.

Džordžijanac mirno napuni revolver, praveći se da nije čuo Hamondovu pretnju.

— Šteta, Li. Kad samo pomislim da si malopre, kada smo zajedno sta-

jali za šankom u „Grand Nako” salunu, još imao sasvim zdrave kosti.

Pogođeni zaurla od gneva i bola.

Holidej vrati vešt看 saltom revolver u futrolu i izvuče levom rukom cigaretu iz usta.

— Nemoj se uzrujavati, Li. Nemaš razloga da budeš tužan. Seti se samo kako je tvom prijatelju Hamondu, koji bi, da sada izbroji svoje ljude, morao zaključiti da ima jednog manje. Mislim, jednog manje da potegne revolver. Moglo se dogoditi da te pogodim u glavu, a onda bi bio i jedan manje među živima.

Vrata su se lagano zatvorila za kockarom.

Brajan O'Kif dokopa stolicu i baci je prema prozoru, koji se istog časa razbi u hiljade komada.

Međutim, Dok Holidej je već bio na drugoj strani ulice. Kucao je na vrata šerifove kancelarije i odmah ih odškrinuo.

— Helo, mister Larkin! Da vas nisam uznemirio pri podnevnom odmoru?

Čim je to izgovorio ponovo je zatvorio vrata.

Šerif, mućem rdavom savesti, odmah izlete na trem, ali od kockara više nije bilo ni traga.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija su napustila grad, a da to niko nije primetio. U dvorištu „Arizona” hotela su osedlali konje i odjahali.

Jedino je En Marlou, vlasnica hotela, videla kako su na konjima prošli kroz kapiju. Stegla je usne i otrčala u kuhinju. Naredila je žustro devojci:

— Lidi, trči odmah preko kod

šerifa i reci mu da hoću da govorim s njim.

Devojka potrča kroz dvorište niz ulicu. Išla je prečicom, tako da je izbila na sporedni ulaz Larkinove kancelarije. Kada je otvorila vrata dvorišta ugledala je pred sobom visokog čoveka.

To nije bio šerif. Pred njom je stajao visoki čovek podbulog lica i žučkastih očiju. Nosio je široki opasač sa dva teška hempton revolvera. Crte su mu bile nekako neoštre. Dobrom poznavao su ljudi ne bi promaklo da pred sobom ima slabića. Iako ga je devojka videla u senci, odmah ga je poznala. Bio je to Fin Klanton, brat rančera iz okoline Tombstona, čuvenog Ajka Klantona.

Mala služavka iz „Arizona” hotela poznavala ga je još od ranije. Često je navraćao u Nako, pa čak i jednom vređao. Sada je bio tu pred njom na svega tri koraka.

Lidi uplašeno ustuknu.

— O, Fin! — ote joj se uzvik.

— Da, to sam ja, golubice! Hodi unutra!

Lidi je uzmicala, ali je Klanton bio uporan. Grčevito je uhvatio za levu ruku.

— Dakle, jagnješce moje, kako stoje s nama stvari?

Uplašenu devojku zapahnu težak vonj alkohola.

— Ja tražim šerifa — mucala je Lidi.

— Onda smo s istom namerom došli ovamo, golubice! I ja ga takođe tražim.

— Treba nešto da mu javim.

— Lepo od tebe. Možda ćeš mi reći o čemu se radi.

— Ne.

Pljas!

Surovi Fin je žestoko ošamario devojku. Na smrt uplašena, ona promuca:

— Moja gospodarica je htela da govori sa šerifom...

— O, to je veoma zanimljivo — rugao se razbojnik.

— I te kako! — čuo se metalni glas iza ugla.

Fin grubo odgurnu devojku od stepenica i uspravi se. No, pre što je mogao da se maši za revolver, čulo se metalno škljocanje.

Bio je to Dok Holidej, koji je poveo svog ždrepcu iza ograde i sklonio se iza tela životinje.

— Odmah sam rekao da je ovo popodne zanimljivo. Vidi, vidi ko je to! Naš dragi stari prijatelj Fin. Ako se ovo ne može nazvati iznenađenjem, onda sam ja Abraham Linkoln glavom i bradom.

Celo Fina Klantona bilo je orošeno krupnim graškama znoja.

— Ovega puta niste imali sreće, Dok. Naprotiv, to se pre može nazvati malerom. Sedite u mišolovci.

— Naglo je spustio ruku prema revolveru i pucao u pravcu ograde. Međutim, kockar je u magnovenju nestao, kao da je u zemlju propao. Fin se okrete i pohita prema šerifskoj kancelariji. Ulazeći u nju primeti kako se vrata prema ulici otvaraju. Na njima je stajao maršal. Fin Klanton zastade kao ukopan.

— Maršal!

Vajat Erp zalupi vrata za sobom i lagano krenu napred.

— Ne! — vikao je Fin. — Ne, nećete uspeti!

Okrenuo se i hitao nazad u hodnik.

U dnu hodnika pojavi se kockareva prilika u crnom.

— Da, Fin, to je doista mišolovka u kojoj se obreo jedan nama dobro poznati pacov.

Na to otpadnik iz Tombstona ose- ti maršalovu ruku na potiljku. Vaj- jat ga je dokopao za jaku, munje- vito mu izvukao revolvere iz fut- rola i gurnuo ga natrag u kancela- riju.

U tom trenutku pojavio se i mesni čuvar zakona.

— Svevišnji, šta se ovde zbiva?

— Veliko spremanje — uzvra- ti mu Holidej, gurnuvši prema šerifu nogom oba Finova revolvra.

— Hej, pa to je...

— Fin Klanton — reče maršal odlučno. — Nadam se da imate još jednu slobodnu ćeliju za njega.

— Jednu ćeliju? Ni govora! On će morati sa još trojicom lupeža da sedi. Pritisak na mesni zatvor, za koji ste se vas dvojica pobrinuli, prejak je za Nako.

— Šteta — zaključi Holidej. — Ovakvo gnezdo sa sedam krčmi tre- balo bi da ima najmanje pedeset ćelija.

Najzad se Fin Klanton obreo iza katanca. Maršalov potez je bio kraj- nje neočekivan.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija na- pustili su dvorište „Arizona” hote- la i krenuli preko u naselje Morton Siti, gde je maršal hteo da pošalje sa mesne pošte telegram u Tomb- ston. Dok su prolaziti pored dvorišta šerifove kancelarije, Vajat naglo za- ustavi svog konja. Pokazao je svom prijatelju rukom prema udubljenju u zidu, gde je neko upravo privla- čio konja.

— Grom i pakao, ko je taj lupež koji tako muči životinju?

Odmah je obišao oko ograde i krenuo u pravcu udubljenja u zi- du. Kockar je sledio njegov primer. Poveo je oba konja, svog i Vajato- vog, prema dvorišnim vratima krč- me „Zardala potkovica”. Zbog toga služavka „Arizona” hotela nije više mogla da vidi dvojicu jahača. Vajat je stigao do konja koga je nezna- nac ugurao, okrenuo se i dao Holi- deju znak. Kockar je odmah shva- tio.

Baš u tom trenutku Lidi je nale- tela na razbojnika iz Tombstona.

Posle ovog nemilog događaja dva prijatelja iz Dodž Sitija su se vi- nula u sedlo i poprečnom ulicom krenula iz grada.

Larkin je sedeo sam u svojoj še- rifskoj kancelariji i sastavljao iz- veštaj. Odjednom je čuo škripu vra- ta i okrenuo glavu. Spustio je ruku prema dršci revolvra i upitao:

— Hej, ko je tu?

U to služavka iz „Arizona” hote- la otvori vrata kancelarije.

— Šta tražite ovde?

— Šalje me mis Marlou.

— Mis Marlou?

— Da, htela bi da govori sa va- ma.

— U redu, dolazim odmah. Samo da nešto završim.

Upisao je svojim neveštīm, jedva čitkim rukopisom ime poslednjeg zatvorenika: Fina Klantona. Neko- liko minuta kasnije šerif je stajao na ulazu hotela.

En Marlou ga je videla kako dolazi, ali mu nije krenula u susret. Kada se šerif obreo u sredini predvorja, dala mu je znak i uvela ga u malu kancelariju.

Čuvar zakona je stao kraj vrata i posmatrao je svojim ledeno sivim očima.

— Vajat Erp je odjahao — saopštila je ne gledajući Larkina.

— Znam. Malopre me je posetio i isporučio mi Fina.

En Marlou naglo okrete glavu.

— Fin? Znači bio je u gradu?

— Naravno da je bio u gradu. Uostalom i Ajk je bio ovde.

En Marlou se grčevito uhvati za pisači sto i prošaputa:

— Nisam vas zbog toga zvala, šerife. Želela sam da vam nešto drugo saopštim.

— Slušam vas.

— Želela sam da vam kažem da se ovde u gradu događaju užasne stvari.

— Da, da, znam — uzvratila Larkin hladno.

— Znače? — En ga je iznenađeno posmatrala. — Da li možda znate i to da u našu poštu stižu vesti koje se ne uručuju onima kojima su namenjene.

— Ne, to mi nije bilo poznato.

Larkin nabra obrve.

— Otkud vi to znate, mis Marlou?

— Saznala sam.

— Tako dakle! — Šerif skide šešir i obrisa čelo. — Ovaj Nako je doista proklet grad. Neka ga đavo nosi! — Mašio se za bravu i dodade preko ramena: — U svakom slučaju, hvala što ste me obavestili.

Kada je hteo da krene, Larkin još dodade:

— Recite mi, mis Marlou, zašto o tome niste obavestili maršala?

— Mislila sam da ste vi šerif.

— Da, šerif jesam, ali Vajat Erp je savezni maršal i daleko je iznad mene. Hoću da kažem, ja sam mu potčinjen. Vi to, naravno, znate.

Vlasnica hotela je samo stegla usnice ne rekavši ništa.

Pošto je napustio hotel uputio se pravo u poštu.

Dvadesetogodišnji pomoćnik poštara Džoe Dilinger iznenađeno pogleda čuvara zakona kad ga je video kako namrgođen ulazi.

— Recite mi, Dilinger, šta se ovde dešava? Naime, saznao sam da su stigli neki telegrami koji nisu uručeni ljudima.

Dilinger je bio krajnje iznenađen.

— Telegrami?

Larkin se podboči netremice gledajući mladog činovnika.

— Da, tako nešto sam saznao.

— Veoma mi je žao, šerife, ali to nije tačno.

— Hm, već ću ja to saznati. Ko su ova dvojica momaka?

— Ovaj jedan je Ted Ferbanks, a drugi njegov brat Džimi.

— Vidim da ta dvojica sređuju pisma. Znači li to da oni nemaju nikakva posla sa telegramima?

— Ne, odnosno njih dvojica ih raznose.

— Tako dakle! A šta se dešava kada je pošta zaključana?

— Predajem ključ vama, kao što je, uostalom, gradonačelnik naredio.

— To mi je poznato. Postoji li možda drugi ključ?

— Koliko ja znam ne postoji, šerife.

— To ću tek da utvrdim — zaključujući Larkin, napusti poštu i uputi se u Vinčelov bar.

Iza šanka stajao je otac vlasnika krčme i brisao čaše.

— Helo Bil, kako je?

Stari odmahnu rukom.

— Neka đavo nosi ovu jazbinu! Mnogo mi je žao što u ono vreme nisam otišao dvadesetak, pa i četrdeset milja severnije, umesto što sam se ovde zadržao.

— Ne brinite, Vinčel, sve će se opet urediti. Uskoro će ovde zavladati red i mir.

— Nadajmo se, ali svuda gde god se Vajat Erp pojavi nastane gužva.

— Da, tako uvek izgleda.

*
* *

Vajat Erp je u Morton Sitiju poslao telegram za Tombston, obaveštavajući njime svoga brata Virdžila, kakvo obaveštenje je on, Vajat, dobio baš iz Tombstona.

Na odgovor na ovaj telegram možda je trebalo čekati satima.

Čovek koga je zatekao u mesnoj pošti u Morton Sitiju sigurno je imao preko šezdeset godina i delovao je veoma pošteno.

— Meni se veoma žuri, mister — objašnjavao je Vajat. — Imate li možda neku ideju kako bih mogao da u Naku dobijem odgovor.

Starac nabra čelo.

— A ja se, maršale, sve vreme pitam, zašto niste telegram poslali iz Naka nego odavde.

— Reći ću vam odmah, mister! U Naku imam više neprijatelja nego bilo gde u Americi.

Stari se počea iza uha.

— Dakle, vi sumnjate u tamošnjeg poštara?

— To ne mogu da tvrdim. Primljen je novi poštara, jer je dosadašnji u zatvoru. No, ne mogu da se otmem predosećanju da još uvek ima veoma mnogo ljudi u gradu koji su protiv mene.

— Može biti — složio se poštara.

— Nego evo šta ja predlažem mister Erp. Ukoliko vest stigne pre deset sati, uzjahaću svoju staru ragu i doći u Naku.

— To bi bilo veoma ljubazno od vas.

— A gde ću vas naći, maršale?

— Raspitajte se za mene u „Arizona” hotelu ili eventualno kod šerifa. Taj će znati gde se nalazim.

— U redu, mister Erp.

Kada je maršal hteo da izađe iz pošte starac dodade:

— Ne znam da li će vas to zanimati maršale, ali pre dva sata su ovde bila dvojica, koja su takođe predala telegram za Tombston.

Maršal zastade i podiže obrve.

— O!

— Da, tako je bilo, mister Erp.

— Poznajete li nekog od te dvojice?

— Ne.

— Ali mi možete ipak reći kako su izgledali.

— Mislim da je jedan nosio svećao šešir. Mogao je imati trideset pet do četrdeset godina. Na njemu nije bilo ničeg upadljivog: sivo ode-

lo i siva košulja. Mislim da je nosio crnu maramu oko vrata.

— A drugi?

— Taj je bio nešto stariji, preko četrdeset sigurno. Imao je tamno lice, svetle oči, sive ili možda žućkaste... Do đavola ne mogu baš da se setim, mister Erp. Znam samo da je imao samo veliki prsten na srednjem prstu desne ruke.

Maršalu zastade dah.

— Da li je to bio zlatan prsten?

— Da, najverovatnije je bio zlatan. Imao je ploču.

— I, jeste li još nešto posebno primetili na tom prstenu ili na ploči?

— Ne, nisam. — Stari nabra čelo i zamisli se. — Čekajte, mislim da je nešto bilo urezano, mislim trougao. Možda je to neki rančer. Jednom sam čuo da postoji velika stočarska farma koja nosi ime „trougao“.

Vajat se vratio do pulta i zagledao pravo u oči starog poštara.

— Kako je taj čovek sa prstenom izgledao? — upitao je žustro.

Stari se zbunio.

— Mister Erp, ja ne znam. Rekao sam vam da ne mogu da se setim. Lice mu je bilo tamno, mislim preplanulo, a oči svetle. Nije izgledao loše, čak bi se reklo dobro. Kako da kažem, ličio je na vas, samo nije bio tako visok...

Vajat se maši za džep i izvadi iz nje tabakeru u kojoj su bile još dve cigare. Ponudio je poštara. Ovaj uze oklevajući. Maršal pripali cigaru mirno, iako je u njemu sve treperilo. Čovek sa zlatnim prste-

nom, znamenjem sivolikih, bio je dakle pre nepun sat u ovoj pošti.

Ne pokazujući uzbuđenje maršal upita:

— Možete li mi reći sadržinu telegrama koju je predao.

— Da — uzvрати poštar. — Ja to u stvari ne bih smeo. No vi ste Vajat Erp, savezni maršal. Morate sve da saznate iako telegram, mogu vam reći, nije bio tajanstven. Poslao je vest jednom čoveku po imenu Ferguson.

— Edu Fergusonu? — upita maršal spremno.

— Da, u pravu ste.

— I, šta je obavestio čovek sa prstenom svog prijatelja Ferguson-a?

— Taj rančer je tražio da mu isporuči sve tražene žigove. U telegramu je još pisalo: „Danas žigošemo. Bodljikavu žicu šaljem su-tra“.

Starac je upitno posmatrao maršala.

— Kao što čujete ništa naročito.

— Ne, mister, doista ništa naročito — uzvрати Vajat trudeći se da prikrije uzbuđenje. Stavio je poštaru dolar u ruku i podsetio ga na obećanje da će mu uručiti odgovor na telegram.

— Možete se osloniti na mene, mister Erp. Čim odgovor bude stigao, vinuću se u sedlo i dojahati u Nako.

Kada je maršal napustio poštu pogledao je niz ulicu u kojoj je bilo jedva osam kući. Doka Holidaja, koga je tu ostavio ulazeći u poštu, nigde nije bilo. I kockar i oba

konja su nestala. Vajat baci pogled na kuću na suprotnoj strani ulice, na kojoj je pisalo salun. Lagano je prišao i pogledao u lokal. Bio je prazan.

Vajat se vrati na trem i ostade da stoji na njegovoj ivici.

Sunce se već bližilo zapadu, obajavajući poslednjim rumenim zracima malu glavnu ulicu Norton Sitija.

Vajata Erpa obuže neka čudna slutnja. Gde je Holidej? Gde su konji? U tom trenutku iz kuće na suprotnoj strani ulice izađe čovek koji ispitivački odmeri maršala.

Vajat se pretvarao da gleda niz ulicu, al je ispod oka motrio na nepoznatog. Bio je to visok čovek u sivom odelu, sivoj košulji i sivom šeširu. Mogao je imati između trideset i četrdeset godina, baš onako kako ga je poštar opisao. Po svemu sudeći, bio je to onaj sivoliki koji je poslao telegram Edu Fergusonu u Tombston.

Možda bi maršal mnogo ranije napustio poštu da ga ono što mu je stari poštar rekao nije toliko zbunilo i iznenadilo. Čovek sa zlatnim prstenom mora da je bio vođa ljudi sa vešalima. Tokom poslednja dva meseca Vajat Erp je sretao veliki broj sivolikih. Mnoge od njih su stavili iza katanca. Imao je prilike da dolazi u dodir i sa vođama ove ozloglašene bande. Međutim, svi su oni nosili zlatno prstenje sa srebrnom pločom, u kojoj je bio ugraviran trougao. Bilo ih je koji su nosili srebrno prstenje sa srebrnom pločom. Sve je govorilo u

prilog tome da nepoznati koji je nosio zlatan prsten sa zlatnom pločom može biti tajni vođa bande ljudi sa vešalima.

Veliki vođa!

Kao ošamućen stajao je maršal na ivici trema i posmatrao ulicu. Ova pomisao bila je tako iznenađujuća i neverovatna da prosto nije mogao da se pribere. Mesecima je tragao za vođom najozloglašene bande, a sada je, izgleda, on samo sat ranije bio u mesnoj pošti Morton Sitija i poslao telegram u Tombston.

Maršal naglo okrete glavu u pravcu gde je nepoznati stajao i vide da je zamakao u poštu. Posle nekoliko trenutaka oklevanja Vajat preskoči ogradu trema, pretrča ulicu i gurnu vrata pošte.

Prizor je bio užasan. Stari poštar je ležao preko pulta a iz rane na ledima kapala je krv. Nedaleko od njega, kraj vrata koja su vodila u dvorište stajao je čovek odeven u sivo i delovao isto tako zbunjeno i užasnuto kao i maršal.

Vajat je izvadio revolver iz opasača.

— Ruke u vis i priđite pultu!

— Šta vam pada na pamet, mister? Ja sam isto tako iznenađen kao i vi. Pre nekoliko sekundi ušao sam u poštu i zatekao ovog čoveka kako leži preko pulta.

— Ne, mister, vi ste ovde više od deset sekundi. Hajde stanite uz pult.

Nepoznati krete prema pultu vučući noge. Iznenada se okrete i zamahnu pesnicom. Vajat u posled-

njem trenutku izbegnu udarac, a onda zamahnu desnom rukom i pogodi napadača u vrh brade. Pao je na zemlju kao pokošen.

Maršal ga razoruža i stavi revolver za pojas. Kada je to obavio okrenuo je starog poštara i utvrdio da je mrtav. Iz leđa mu je virila drška noža!

Odjednom ga trže neki šum. Vrata koja su vodila u dvorište naglo se otvoriše i nekolicina ljudi stupi u poštu. Prvi među njima nosio je zvezdu na košulji i držao revolver u ruci.

— Ruke u vis! — uzviknuo je. Maršal ga pogleda iznenađeno.
— Ko ste vi?

— To bih pitanje, mister, trebalo ja vama da postavim.

Izgledao je da je šerif tek tog trenutka primetio ubijenog poštara.

— Hej, pa mi izgleda nismo loše obavešten! Vi ste znači ubili poštara. Brzo novac! Ruke u vis!

Vajat je u levoj ruci držao svoj revolver, ali to ni šerif ni ostali nisu mogli da primete, jer je stajao kraj ubijenog poštara, čije ga je telo zaklanjalo.

— Hajde, podignite ruke u vis, čoveče! Zar ne vidite da smo nadmoćniji?

— Ko vas je ovamo poslao šerife?

— To se vas ne tiče! Podignite ruke u vis, razbojniče!

— Slušajte, šerife, ja bih na vašem mestu bio oprezniji u izjavama.

— Vi se još usuđujete da mi preтите? To je vrhunac bezobrazluka!

Vajatu je bilo jasno da je ovde namamljen u klopku. I to veoma prepređeno smišljenu klopku. Morao je da dejstvuje munjevito, pre nego što se uvali u još veću nepriključ. Podigao je desnu nogu i izbio šerifu revolver iz ruke. Istog časa odmakao se od pulta i sve ostale držao u šahu uperenim bantalajm specijalom.

— Bacite te pucaljke, momci! Od toga nema ništa.

Ljudi koji su ušli u poštu sa šerifom poslušno baciše oružje na pod. Čuvar zakona procedi kroz zube:

— Čekaj samo, prokleti razbojniče! Nećeš daleko stići.

Maršal okrete glavu prema šerifu, motreći neprestano na ostale.

— Slušajte, šerife, moje je ime Erp, Vajat Erp. Ja sam pre nekoliko minuta stigao u vaš grad i ovde razgovarao sa poštarom. Poslao sam jedan telegram u Tombston. Kada sam izašao potražio sam svog prijatelja i onda primetio na suprotnoj strani ulice ovog čoveka kako ulazi u poštu.

Šerif je tek sada primetio onesvešćenog čoveka na podu.

— Pakao, pa to je Reidmeiker! Šta ste to s njim učinili? Da i nje-ga niste valjda ubili?

Vajat otkoči revolver.

— Šerife, ja vas opominjem! Neko je mene ovamo namamio u klopku, poganu, bednu klopku. Ukoliko vi niste u dosluhu s njima, urazumite se konačno.

Čuvar zakona duboko uzdahnu.

— Mogu li bar ruke da spustim?

— Naravno da možete!

Kada se čuvar zakona saginjao da podigne revolver Vajat ga nije ispuštao iz vida. Međutim, ovome nije ni padalo na pamet da se koristi oružjem. Vratio je revolver u opasač i rekao bespomoćno:

— Ja sve ovo ne shvatam. Pre nekoliko minuta došao je kod mene u kancelariju Dejv Preston i rekao mi je da je ovde počinjeno ubistvo.

— Ko je taj Dejv Preston?

— Jedan veoma mlad momak. Radi preko u koralu.

Vajat uze kofu s vodom, koja je stajala u uglu i sasu celu sadržinu Reidmerkeru na glavu. Ovaj se osvesti i pokuša da stane na noge što mu nije uspjelo. Maršal mu je pomogao.

— Hajde, pođite sa mnom!

— ... građani su ga pratili.

— Gde vam je kancelarija? — upita maršal.

— Odmah tu, dve kuće dalje.

— Imate li zatvor?

— Zatvor? Naravno da nemam. Ali imam jednu prostoriju u koju bi se za nuždu mogao smestiti neki lupež. Nego, mister, je li ste vi doista Vajat Erp?

Maršal se maši za džep i izvuče iz njega zvezdu.

— Ol rajt, onda ste vi doista Vajat Erp. Ipak ne mogu da shvatim da hoćete da uhapsite Reidmejkeru. On je građanin našeg grada i...

— Nemam mnogo vremena, šerife. Gde je zatvor?

Nekoliko minuta kasnije Reidmejker je bio zaključan u ostavu iz koje niukom slučaju bez tuđe pomoći ne bi mogao da izađe.

— Tako, a sada mi recite gde bih mogao naći tog mladića, Prestona.

Šerif pokaza na suprotnu stranu ulice.

— On radi preko u koralu.

Vajat je ugledao poluoronulu kuću i ograde koralu u kome nije bilo konja.

— Ko stanuje preko u onoj trošnoj kući?

— Ustvari niko. Konjušnica pripada čoveku po imenu London.

— Da nije možda u pitanju Horas London? — ispitivao je maršal.

— Da, on ima u Naku posao. Radi u pošti. Ovaj čovek ovde, Vilmer, koji je ubijen nožem, to mu je tast.

Maršal je nemo škrgutao zubima. Nije još uspeo da poveže šta se sve ovo zbiva. Najvažnije, međutim, bilo je sada da potraži Doka Holideja.

— Ja sam, šerife, došao u grad sa jednim prijateljem.

— Sa Dokom Holidejom? — upita šerif spremno.

— Da. — Vajat je netremice posmatrao lice čuvara zakona, ali na njemu nije otkrio ništa što bi izazvalo podozrenje.

— Da, ovamo sam stigao sa Holidejem. Dok sam se nalazio u pošti on je čekao na ulici sa konjima. Međutim, nigde ga nema.

— Ali, čujte maršale, nije mogao

daleko da stigne. Naš grad je mali, sedam kuća, nekoliko ambara i mala crkva.

— Učinite mi jednu uslugu, šerife, i otidite do Londonove konjušnice. Pronađite tog Prestona.

— Da, da, rado ću to učiniti. Odnosno Bil, hajde ti otrči preko. Ti imaš mlađe noge.

Jedan od ljudi, koji je sa šerifom banuo u poštu, poslušno pretrča ulicu, a onda se zadihano vrati za nekoliko minuta.

— Dej, više nije u koralu. Sam đavo zna kud se deo. Nema ni njegovog konja.

Vajat je gledao niz ulicu. Malo naselje Morton Siti se na nesreću nalazilo u udolici, tako da se nije moglo videti daleko.

— Potreban mi je odmah konj, šerife.

— Konj? Rado bih vam pomogao, ali ne znam kako. Imam jednog jedinog konja, bez koga ne mogu.

— A kakva je situacija u konjušnici?

— Hm, tamo nema bog zna šta. Naime, dve stare rage. Ponekad se nađu i tri-četiri. Najbolji konj, međutim, vlasništvo je mladog sluga. Sami ste čuli šta je Bil kazao: i konj i sluga su nestali.

Potrajalo je gotovo četvrt sata pre nego što je maršal uspeo da nabavi konja. Bio je to dugonogi ridan, koji očigledno nije spadao među najbolje trkače, iako je delovao snažno i izdržljivo.

— Čujte me dobro, šerife! Ne-

mojte ni po koju cenu pustiti Rejdmejkera na slobodu. On mora da poznaje čoveka koji je ubio starog poštara.

Maršal je za trenutak razmišljao da li da uputi u sve šerifa iz Morton Sitija, ali je najzad odlučio da to ne čini. Na žalost, u ovom kraju ni u koga nije mogao da ima poverenja.

Poterao je konja iz udolice i u širokom luku obišao ceo grad. Št kasnije utvrdio da ni Preston, a ni Dok Holidej nikako nisu mogli da napusti Morton Siti.

A čovek sa zlatnim prstenom, si voliki? Da nije i on možda u gradu?

Vajat Erp se vrati i kliznu iz sedla ispred šerifske kancelarije.

Čuvar zakona odmah izađe na trem.

— Halo, mister Erp, opet ste ovde?

— Da, na žalost. Nisam našao ni svog prijatelja ni Dejva Prestona, niti otkrio bilo kakav trag. Mora da su obojica još uvek u gradu.

— Ali to je nemoguće...

Vajat pokaza na krčmu na suprotnoj strani ulice.

— Kome pripada onaj lokal?

— Starom Trajgeru. On mi je prijatelj, nekadašnji izviđač. Bili smo zajedno u ratu i...

— Da li je moguće da su Doka Holideja odveli kod njega?

Šerif odmahnu odlučno glavom.

— Isključeno. Trajger, nikad ne bih pristao da učini nekakvu svinjariju.

— A šta je sa kućom kraj pošte?
— Ona je vlasništvo Reidmej-
kera.

Vajat je pregledao salun, a i ve-
liku Reidmejkerovu kuću. Pretra-
žio je zatim kovačnicu, zgradu u
čijem se prizemlju nalazila prodav-
nica, malu prezbiterijsku crkvu
i ostale kuće. Čak je i školu pre-
tražio, ali bez uspeha. Dok Holidej
i Dejvi Preston kao da su u zem-
lju propali.

Mrak je polako počela da se spu-
šta nad Morton Siti.

Maršal je namrgođeno stajao na
tremu šerifske kancelarije i posma-
trao ulicu.

— Šta ćete sada činiti? — upitao
je šerif.

— Sada? Otići ću preko u salun,
iznajmiti sobu, a sutra ujutru se
vratiti u Nako.

— Da, mister Erp, to bi bilo naj-
bolje. Uostalom, ništa drugo vam
i ne preostaje.

Vajat dodirnu obod šešira i la-
gano se uputi preko ulice.

Trajgerov bar je bio potpuno pra-
zan. Maršal je nekoliko trenutaka
stajao za šankom, a onda upitao
mršavog čoveka da li bi možda mo-
gao da dobije sobu.

— Da, naravno. Hajdete sa
mnom! Odmah ću vam je pokazati.

Kada je sa starcem ušao u hod-
nik, Vajat je zastao, stegao krčma-
ru ruku na usta, izvukao revolver
i naslonio cev na rebra. Onda je
prineo usne uz samo Trajgerovo
uho.

— Ni reći, stari, inače ćeš umre-

ti ovde na mestu. Slušaj me dobro
šta ću ti sada reći! Znam pouzdano
da je Dok Holidej u tvojoj kući.
Ako me odmah ne odvedeš k nje-
mu, gotov si. Sada ću skloniti ru-
ku sa tvojih usta. Evo čuj, otkočio
sam revolver. Znaš šta ti sledi. Tre-
ba samo da povučem obarač i ti si
mrtav, Trajger.

Stari izviđač je stajao kao odu-
zet, priljubljen uz zid hodnika. Ko-
načno su mu se usne pokrenule:

— Kako ste došli na tu pomisao?

— Ništa ne pitaj! Vodi me Ho-
lideju!

— Ali...

Vajat mu pritisnu cev revolve-
ra još žešće na rebra.

— Napred! I bez sumnjivih po-
kreta! Onda je gotovo!

Tajger je išao lagano napred i
otvorio vrata prema dvorištu. Va-
jat je oprezno gledao oko sebe, sle-
deći starca u stopu.

Tajger je otvorio vrata štale,
prošao pored jednog boksa i stao
kod vrata koja maršal u prvom
trenutku nije ni primetio. Otklju-
čao je dobro prikrivena vrata i
hteo da propusti maršala ispred se-
be. Međutim, maršal ga dokopa za
mišicu i gurnu ispred.

Obreli su se u majušnoj prostori-
ji.

— Gde je on? — upita maršal
šapatom.

— Tamo, pozadi u uglu.

— Hajde, idi ispred mene i vo-
di me. Misli na moje reči, Tajger.

Starac je išao nesigurno ispred
Vajata i zastao ispred ogromnog

sanduka. Maršal je nestrpljivo digao poklopac i počeo da opipava. Dodirnuo je telo vezanog čoveka.

— Hajde, pomози mi!

Stari Tajger je pomogao Vajatu da izvuče telo iz sanduka.

Bio je to Dok Holidej. Čvrsto vezan, sa krpom u ustima, tako da nije mogao niti da se pokrene, a ni da pusti glas od sebe.

Kad ga je oslobodio veza i izvadio mu krpu iz usta, kockar duboko udahnu vazduh.

— Bilo je krajnje vreme. Ovo baš nije prijatno. Prava pacovska jama.

Dok Holidej je počeo da se isteže i trlja zglobove.

— Prokletstvo, sve vreme razmišljam kako se to u stvari dogodilo. Stajao sam ispred pošte i čekao. A onda me iznenada neki težak predmet pogodio u glavu. Međutim, potpuno je isključeno da mi se neko prišunjaо.

— Dakle, Dok, neko je morao taj predmet da baci na vas?

— Drukčije se nije moglo dogoditi.

Vajat dokopa Tajgera za jaku i pritište ga uz čelični sanduk.

— Tako, stari, a sada ćeš govoriti.

— Šta bih imao da kažem? — mucao je nekadašnji izviđač. — Pa našli ste ga.

— To mi nije dovoljno, Tajger. Hoću da znam gde je čovek koji je ubio poštara. Osim toga, želim da saznam gde je gazda.

— Gazda? Ja ne znam šta vi hoćete. Ja sam siromašan star čovek.

Maršal mu pritisnu cev revolvera tako jako na grudi da stari Tajger jeknu.

— Otvaraj usta, Tajger.

— Molim vas, sklonite taj revolver! Govoriću, reći ću sve što znam.

Vajat skloni oružje, a stari udahnu.

— Oni su me prinudili. Već mesecima vrše pritisak na mene. Ovde je svako ucenjen. Ko neće da čini ono što oni hoće, gotov je. Uostalom, to se dogodilo Džimu Torku, ubili su ga.

— Ko je taj Džim Tork?

— On je pre Hermaneza bio ovde gradonačelnik. Ubili su ga jer je bio protiv njih. Niko, međutim, ne može ništa da dokaže. I Hermanez je isto tako izgubio život. Našli su ga u njegovoj kancelariji sa nožem u leđima.

— Gde je Dejv Preston?

— Ne znam.

— Moraš to da znaš, Tajger.

— On je...

Holidej koji je sve vreme slušao razgovor između maršala i Tajgera, najzad se umešao.

— Zašto ste tako meka srca sa ovim starim? Dajte mi ovamo revolver. Nema svrhe da poštedito tog lupeža. Samo nas zadržava pa gubimo vreme.

Stari krčmar je počeo tako da drhti da su mu zubi glasno cvokotali.

— Mister Holidej, proklinjem vas da me razumete. Ja sam samo star siromašan čovek, koga su prisilili, kao uostalom i sve ostale, ja ne znam...

— Gde je Dejv Preston — ponovi kockar pitanje.

— On je u sobi gore...

Vajat grčevito steže starčevu levu mišicu.

— Gde je vođa?

— Ne znam. Ja ga uopšte i ne poznajem, kunem vam se.

Starac iznenada počeo da se zanosi i klonu na kolena.

— Šta je s njim? — upita Vajat. Kockar čučnu pored starca.

— Nesvestica. To je od rdave svesti. Hajde, diži se dedice, odmah će sve biti u redu.

Krčmar nesigurno ustade, a dva prijatelja ga izvedoše u dvorište.

— Gde je Preston? — upita Vajat.

Stari pokaza glavom prema dograđenom delu uz salun.

— Ne pričaj bajke, stari! Bio sam tamo. Tamo nema žive duše.

— Ne?

Iznenada maršal krenu napred, naglo otvori vrata dograđenog dela i ispitivačkim pogledom ga premeri. Već je pretresao ovu prostoriju. Bila je duga pet, a široka tri jardi. Desno u uglu nalazila se postelja a levo kraj vrata orman. Vajat ga je prilikom prvog dolaska otvarao. Sada je to učinio još jednom, a onda gurnuo orman dalje. I gle! Iza njega su se nalazila tajna

vrata. Vajat gurnu nogom vrata i uperi revolver. U tom trenutku čuo je topot konja. A odmah zatim revolverске pucnje. Maršal potrčao kroz prostoriju i na petnaest jardi rastojanja vide čoveka kako jaši Holidejevog konja, a njegovog vodi za uzde.

Jahač je kliznuo sa leđa životinje, ostao da visi zakačen u uzengiju, a onda se našao na zemlji. Maršal mu pritrčao i okrete ga na leđa.

Bio je to mlad čovek od dvadeset dve godine tamne puti. Metak ga je pogodio desno u rame. U tom trenutku stigao je Tajger, a za njim i Holidej. Kockar je još uvek držao revolver u ruci.

— Čuo sam topot i skočio iza bačve s kišnicom. Ovo su naši konji. Evo i mog opasača.

Vajat pogleda starog krčmara.

— Da li je to Preston?

Tajger potvrdno klimnu glavom.

Uneli su mladića u kuću, te mu je Dok Holidej izvukao metak iz ramena.

Konjušar iz Londonovog korala je bio pri svesti, i očima punim mržnje gledao čas jednog čas drugog.

Ti si ubio poštara, Dejv Preston — rekao je Vajat. — Znaš dobro šta te očekuje.

Konjušar je ćutao.

— Dajte mi konopac, Tajger. Treba da ga vežem.

Na to Preston kliznu sa stola i stade pred Vajata.

— Šta smerate sa mnom?

— Odvešću te u Nako.

— U Nako? Čemu to?

— A šta ćeš ovde? Ovde si sam, a tamo se nalaze tvoji saradnici.

— Ja nemam nikakve saradnike.

— Imaš ih. I te kako! Čak nekoliko. Svaki od njih ima sivu maramu kojom pokriva lice, a neki od njih prstenje u koje je urezan trougao. Preko u zatvoru sedi tvoj prijatelj Rejdmejker. I njega ćemo odvesti u Nako.

Ma koliko se maršal trudio da nešto sazna, konjušar nije ni pisnuo.

I Dok Holideju i Vajat Erpu je bilo jasno da je Preston nekim teškim predmetom onesvestio kockara. Pozvali su šerifa da izvuče istinu iz konjušara, ali uzalud: Dejv Preston je ćutao kao zaliven.

Šta se zapravo dogodilo za onih nekoliko minuta, koliko se Vajat zadržao u pošti, nije utvrđeno.

Stari poštari je ipak rekao nešto veoma značajno pre nego što je mučki ubijen.

Vođa sivolikih je bio u Morton Sitiju!

Vajat Erp je sada bio uveren da je taj čovek, ma ko on bio, odavno napustio grad. Najverovatnije pre nego što je zajedno sa Holidejem ovamo stigao. Međutim, šta je hteo onim telegramom, poslatim u Tombston, maršal nije mogao da odgonetne.

Ed Ferguson, kome je telegram bio upućen, učinio se još pre nekoliko nedelja veoma sumnjivim maršalu Erpu. U šupi ovog drvarskog trgovca nađeni su komadi drveta, tako oblikovani da su se od njih veo-

lako mogla da sklope vešala, onakva kakva je banda sivolikih ostavljala na mestima svojih zločina.

Dakle, drvarski trgovac iz Tombston Ed Ferguson bio je neposredno u vezi sa vođom sivolikih. Čovek koji je odavde poslao telegram u Tombston bio je, prema tome, bez sumnje glavni vođa sivolikih. Opis koji mu je stari poštari pre svoje smrti dao, odgovarao je tačno opisu čoveka koga je Vajat video gore na Crvenom jezeru.

— Taj opis odgovara tačno Ajku Klantonu — rekao je Holidej zamišljeno. Maršal se složio.

— Da, tačno.

U tom trenutku, dok je Vajat Erp sledio Rejdmejкера preko ulice, stari poštari je najverovatnije ubijen. Prema tome, zločin nisu mogli da počine ni Rejdmejker, a ni mladi konjušar.

Iako se maršalu veoma žurilo da se vrati u Nako, hteo je pre toga po svaku cenu da sazna ko je ubio starog poštara.

Rekao je šerifu da izvuče Rejdmejкера iz ostave i dočekao ga rečima:

— Ja nemam mnogo vremena, Rejdmejker, pa ću zbog toga sve obaviti po kratkom postupku. Biće to neka vrsta prekog suda posle čega ćete biti obešeni.

Lice člana bande sivolikih postade belo kao kreč.

— To vi ne možete učiniti. Ja ništa nisam zgrešio.

— Činjenica da pripadate bandi

ljudi s vešalima već sama za sebe dovoljna je da stignete na vešala. Da i ne pominjemo da ste ovde počinili ubistvo. Ubili ste starog poštara.

— To nije istina!

— Istina je. Znam pouzdano.

— Ne, odakle bi ste mogli znati? Niste bili prisutni.

— Ja nisam, ali neko vas je posmatrao.

— Ko?

— Konjušar Dejv Preston.

— To je gnusna laž! — uzviknu Rejdmejker.

— Nemojte vikati. Ništa vam ne pomaže. Vaše vreme je isteklo. Ovde na stolu leži potpisana izjava konjušara, kojom vas on tereti za ubistvo.

Ovaj trik je imao neopisivo snažno dejstvo.

— On je to učinio! On! Bio je to njegov zadatak. Što se mene tiče, trebalo je samo da vam odstranim pažnju.

— Da, jasno mi je šta se odigralo. Kada sam napustio poštu, Preston je mogao da izađe iz vaše kuće na sporedan izlaz i prišunja se pošti. No, recite mi samo kakvog je on mogao imati razloga da ubije starca?

— A kakav sam ja razlog mogao da imam — uzviknu Redmejker.

— Ja ću vam to reći. Bili ste u dvorištu i prisluškivali na vratima pošte. Tako ste, naravno, saznali šta mi je stari saopštio. Zbog toga ste i zaključili da ga ubijete.

— Da bih to počinio nije mi bilo potrebno da prelazim ulicu.

— Mene nećete lako prevariti.

Prešli ste ulicu da biste kasnije imali dokaz da vi niste ubili, a taj dokaz, odnosno svedok, trebalo je da budem ja. Prevarili ste se u računu, Rejdmejker. Vi ste ubili poštara.

— Ne, bio je to Preston. Tako je dogovoreno. On je presluškiavao vaš razgovor sa poštarom i dobio nared...

— Dobio naređenje, Rejdmejker. U redu, znam, ja ću vam čak i reći od koga je to naređenje dobio. Od vas!

— Ne!

— Umuknite! — uzviknu maršal uhvati ga za mišicu i izvuče napolje.

Preston je još uvek bio veoma slab i iscrpljen od rane, tako da nije imalo smisla voditi ga u Nako. Međutim, Rejdmejker su odmah povelili.

Mrak je već sasvim osvojio kada su napustili Morton Siti.

Maršal je sve vreme lupao glavu, šta je mogao da znači telegram upućen Fergusonu u Tombston. Da li je taj telegram na neki način imao veze sa onim koji je bio upućen Vajatu, a tobož ga je potpisao njegov brat Virdž.

Na sva ova pitanja, na žalost, maršal nije nalazio odgovor.

Ipak, nije sve bilo uzaludno, niti sve vreme izgubljeno. Vajat je bio zadovoljan. Njegove sumnje da se veliki vođa sivolikih nalazi u okolini, pokazale su se opravdanim. Kao senka kružio je zemljom, neočekivano se pojavljivao u raznim gradovima da bi ponovo nestajao bez traga!

Ajk Klanton!

Vajat Erp nesvesno grčevito desnom rukom steže vrh sedla, zagledan u svetlosti grada Nako, koja su se pomaljala na horizontu.

Zatvorenik je jahao riđu kobilu i nijednom se usput nije osvrnuo da baci pogled na dvojicu koji su ga sledili u korak. Bilo mu je nemoguće da beži, jer mu je Vajat vezao ruke na leđa, a noge ispod konjskog tela.

Čuveni čuvar zakona nije voleo takav postupak sa zatvorenicima. Međutim, ovaj Reidmejker je bio veoma opasan čovek, pa je Vajat nije usudio da ga u blizini razbojničkog gnezda Naka ostavi nevezanog. Nako nije bio samo razbojničko nego i đavolje gnezdo. Kako je saznao od starca, koga je Feri Ajdaho ubio, razbojnici su oko grada stezali obruč. Najverovatnije je taj obruč imao negde i svoja slaba mesta. Kako bi se inače moglo da objasni da je Vajat Erp ipak uspeo da napusti grad i sada se ponovo u njega vrati.

Glavna ulica je bila kao izumrla. Tišina je delovala nekako neprijatno, pritiskujuće. Maršal naredi Reidmejkeru da zastane, a onda pogleda svog prijatelja. Holidej je posmatrao fasade kuća. Vajat je kliznuo iz sedla ispred saluna „Zardala potkovica” i stupio na trem. Gurnuo je krilo pomičnih vrata i ugledao Helen Faber za šankom. Okrenuo se, vratio na trem, a zatim sišao na ulicu i prišao velikom prozoru šerifske kancelarije. Bila je prazna. Međutim, kada je podigao pogled, ugledao je čoveka pred vratima. Bio je to šerif. Upitno je posmatrao maršala.

— Mislio sam da ste već napustili grad.

— Ne. Kao što vidite još uvek sam ovde, Larkin.

Čuvar zakona izvuče cigaru iz džepa i kresnu šibicu o okvir vrata.

— Nadam se da niste doveli još nekog zatvorenika. One oskudne prostorije, koje služe kao zatvor, dupke su pune.

— Imam jednog čoveka sa sobom.

— Koga?

— Zove se Reidmejker.

U to su se približili Holidej i zatvorenik. Kada su ga predali šerifu, uputili su se dalje u „Arizona” hotel. En Merlou ih je gledao namrgođeno.

— Još uvek ste u gradu maršale? Treba nešto da vam saopštim. Činovnik iz pošte me je obavestio da telegrami koji ovde stižu nisu predati onima kojima su upućeni. Ne znam ništa поближе o tome. Jedino što mogu još da dodam da sam, kada ste vi odjahali, o tome obavestila Larkina.

Vajat je zamišljeno trljao bradu.

— Tako nešto sam i pretpostavljao. No, Larkin neće uspeti tu nešto da učini.

— Ne znam. Čini mi se ipak da je otišao u poštu da tu stvar ispita.

— A inače, gospodo, ima li nečeg novog?

Žena proguta pljuvačku.

— Ima. On je u gradu.

— Ko to on?

— Ajk Klanton.

Maršal je iznenađeno pogleda.

— Odakle to znate?

Vlasnica hotela oprezno pogleda oko sebe pre nego što je odgovorila.

— Saopštio mi je Ted.

— Ko je taj Ted?

— Činovnik iz pošte. On ga je video.

Holidej, koji je stajao na ulazu i čuo svaku reč, umeša se u razgovor.

— Verovatno je poslao telegram u Tombston.

En Merlou ukloni pramen kose sa čela i htede da pođe.

— Trenutak, gospodo — zadrža je maršal. — Imam još jedno pitanje. Šta je to podstaklo činovnika da vas o svemu obaveštava?

— Jednom je radio kod mene. Mislim pre pola godine. Jednog dana nestao mi je novac.

Maršal klimnu glavom.

— Shvatam, on ga je ukrao i sada pokušava da na ovaj način popravi stvar.

— Da, mislim da je to u pitanju — složi se En Marlou.

Nekoliko minuta kasnije Vajat Erp uđe u poštu.

Zatekao je tamo samo malog porobljenog čoveka živih očiju.

— Gde su ona dva činovnika koja rade ovde i gde je novi službenik koga je gradonačelnik postavio — raspitivao se Vajat.

— Sam đavo zna zašto ih je šerif izbacio, svu trojicu. Čini mi se da nešto sa telegramima nije bilo u redu.

— A od kada ste vi ovde?

— Od pre jednog sata. Mister Lar-kin je kod mene dolazio tri puta da me nagovara da prihvatim ovaj posao. Pre mnogo godina ispomagao sam u pošti, jer moja obučarska radionica u to vreme nije mogla da me donese bog zna šta. Danas je, međutim, drugačije. Ovaj posao me baš ne oduševljava. No šta se tu može? Čovek svašta čini šerifu za ljubav.

Maršal samo klimnu glavom i napusti poštu.

Dok Holidej je stajao napolju na tremu i posmatrao ulicu.

— Čujte, maršale, imam nekakav prokleti predosećaj da bi ovaj bedni Nako trebalo što je moguće pre napustiti.

Vajat ništa nije odgovorio, tim pre što je i on imao slično predosećanje. Krenuli su prema ulici Vest End u pravcu groblja. Kockar je zastao pred ulazom u presbiterijansku crkvu a maršal gledao preko ograde humke mesnog groblja. Delovale su avetinjski u ovo doba noći. Uskoro mu se pridružio Holidej.

— Koga to očekujete?

— Mislio sam da bismo možda ponovo ovde mogli da nađemo našeg prijatelja.

— Ajka Klantona?

— Da. Upravo to sam mislio. Kao što vas čovek najlakše može da nađe u nekoj kockarnici, a nekog dru-

gog za šankom u krčmi, Ajka Klantona je najlaške naći na groblju.

— Vrlo prijatno mesto — promrsi kockar i pripali cigaretu. Čutao je neko vreme, a onda neočekivano upitao:

— Hoćete li da ga uhapsite?

— Da — uzvрати maršal žustro. — Hoću da ga uhapsim. Kada bi mi to sada pošlo za rukom do sutra, ujutro bih znao da li sam uhapsio pravog.

Nastavili su šetnju prema kraju grada približavajući se malom mostu. Neko vreme su posmatrali obriše planinskih lanaca u daljini. Tamo je ležao Meksiko, tajanstvena zemlja u kojoj je banda ljudi s vešalima imala sigurnu podršku i odstupnicu. Da nije to bio Maksiko, maršal bi odavno uspeo da razbije ovu razbojničku družinu. Međutim, zakon Sjedinjenih Država nije dosežao dalje od granice. Tamo u Meksiku nije mogao da dobije podršku.

Vraćajući se nazad u grad, kockar iznenada zastade.

— Prokletstvo — rekao je muklim glasom. Bilo je vraški tiho kada smo večeras ujahali u grad. Sada je čini mi se još gore. Kao da se ceo prokleti Nako pretvorio u groblje.

Vajat Erp se bavio istim mislima i produžio put. Kada je stigao do vrata šerifske kancelarije naglo ih je otvorio. Zastao je kao ukopan na

pragu, ugledavši čoveka kako leži na zemlji kraj pisaćeg stola.

Bio je to Kas Larkin!

Noge i ruke bile su mu čvrsto vezane za pisaći sto. Maršal nije prišao odmah Larkinu da ga oslobodi veza, nego gurnuo vrata prema zatvorskom delu. Sve ćelije su bile širom otvorene.

Vratio se da oslobodi šerifa.

— Kako se osećate, mister Larkin? — upita Holidej opipavajući ga. Pre nego što je odgovorio, čuvar zakona duboko udahnu vazduh.

— Mislim da nemam šta da vam objašnjavam — procedio je kroz zube.

— Ne, Larkin, nemate mi šta objašnjavati.

Vrativši se u „Arizona” hotel, Vajat Erp zakuca na vrata kancelarije.

En Marlou se odmah pojavi.

— Kako se zove činovnik iz pošte, koji je video Ajka Klantona?

— Ted, Teodor Ferbanks. Stanuje preko u jednoj uličici.

Nekoliko minuta kasnije kucali su na vrata male oronule kuće koja je odgovarala opisu dobijenom od vlasnice hotela. Starac je otvorio vrata, a maršal se raspitivao o Tedu.

— On nije ovde. Odjahao je pre jednog sata.

— Kuda je odjahao? Da li to možda znate?

— Ne, ne znam. Samo mi je kazao da se neće skoro vratiti.

— Da li je odjahao sam?

— Nije, napolju su ga čekala dva momka.

— Poznajete li tu dvojicu?

— Mislim da je jedan od njih Džoe Kaperson njegov prijatelj. I on je ispomagao u pošti.

— A onaj drugi? Možete li njega da se setite?

— Ne.

— Znači bio je to neki stranac?

— Mislim da jeste.

Kada se Vajat Erp vratio u glavnu ulicu ugledao je pred „Zarđalom potkovicom” na sredini ulice čoveka kako ga namršeno gleda.

Bio je to Kid Hamond.

Vajat brzo prelete pogledom ulicu i primeti između šerifske kancelarije i Spenserove trgovine Doka Holideja.

Ispred „Zarđale potkovice” stajalo je nekoliko ljudi no, maršal ih sa tog rastojanja nije mogao da prepozna. Ipak bio je uveren da su to Hamondovi ljudi.

— Doista nemate sreće, Erp. Svi iz zatvora su pobjegli. Šta se sve ne dešava u svetu. Onaj starac za koga ste rekli da ga je Feri Ajdaho ubio nešto je trabunjao. Nisam najbolje

tu priču shvatio, ali pretpostavljam da je nešto govorio o našem dolasku ovamo i sastanku koji je trebalo da se održi danas ovde u Naku. Taj sastanak će se i održati i svi oni koji su na njega pozvani doći će. Svi!

Čovek iz Misurija je ćutke posmatrao razbojnika.

— Mislim da ne grešim Kid Hamond, ako pretpostavim da ste vi posetili šerifsku kancelariju?

— Ne, niste pogrešili, Erp. U zatvoru je bilo nekoliko mojih prijatelja. Nisam mogao da dozvolim da odsustvuju sa našeg tako važnog sastanka.

Maršal ništa nije uzvratio na ovu drskost, nego je nastavio put. Prošao je pored šerifske kancelarije, a onda začu iz mraka šapat:

— Uđite ovamo, Vajat.

Maršal se uvuče između dveju zgrada, a prijatelj ga upozori:

— Tiho!

— Da nije ovo kuća u kojoj je stanovao Kin Henton? — ispitivao je Vajat.

Kockar klimnu glavom.

— Ne bi trebalo provirivati kroz prozore u kuće tuđih ljudi, ali se to ponekad ipak isplati.

Vajat se tiho kao mačka prišunja prozoru i proviri kroz prljavo, jedva providno okno. Prizor koji mu se ukazao pred očima, oduzeo mu je dah.

Za stolom koso sedeo je čovek koji nije bio sasvim okrenut leđima. Bio je izuzetno visok, odeven u otmeno crno odelo, sa blistavo belim šeširrom na glavi.

Maršal sa svoje osmatračnice nije mu mogao videti lice, no to nije bilo ni potrebno. Očekivao ga je svuda, samo ne u Naku. Bio je to niko drugi do Kirk Mek Loveri, mlađi brat dvojice prestupnika iz Tombstona, koji su poginuli kao, uostalom, i Bil Klanton prilikom okršaja u Ok Koralu.

Šta li je ovaj kicoš tražio u Naku? Baš u ovom razbojničkom gnezdu? Kako je dospeo u ovu kuću?

Kada se maršal ponovo okrenuo, prijatelj mu došapnu podrugljivim glasom:

— Izgleda da je to veoma veliki porodični skup.

— Ovo što ste otkrili, Dok, nije ni malo prijatno.

— Žao mi je, maršale, ali tog momka sigurno nisam priželjkivao da mi pravi društvo za večerom.

Čoveku iz Misurija se odjednom veoma žurilo. Trčao je koliko su ga noge nosile prema „Arizona” hotelu. Holidej ga je stigao tek na dvorišnim vratima.

— Brzo, Dok, moramo otići što pre.

Kockar se složio.

— U redu, na to mislim već ne-

koliko sati. Nego, zašto vam se na jednom baš toliko žuri?

Vajat nije ništa rekao na to. Brzo je izvukao svog konja iz štale. Holidej je sledio njegov primer, promrsivši kroz zube:

— Mene se to zapravo i ne tiče, a i svejedno mi je. Međutim, kada budete raspoloženi za razgovor, mogli biste mi eventualno saopštiti o čemu se radi.

— Moramo u Tombston.

— Aha, kada je tako, onda znači da je stvar ozbiljna.

Pošto su prevalili više od jedne milje, Holidej prekide čutanje.

— Moram vam priznati, maršale, da mi odlazak iz Naka nije teško pao.

— Moramo na najbrže mogući način da stignemo u Tombston. Razmislite, Dok! Čitava banda je pobegla iz Larkinovog zatvora, ali šerif nijednog od njih neće uspeti da nađe. Smem da se kladim.

— To je tako izvesno, kao što je izvesno da ja danas više neću stići da popijem čašicu brendija.

— Fin Klanton je bio u Naku, a što je još gore, u gradu je bio i Ajk. U početku su lupeži pokušali da me izmame iz Naka, no kada su otkrili da nisam progutao udicu, promenili su taktiku. Trebalo me je prinuditi da ostanem u Naku. Tako objašnjavam i telegram iz Tombstona. Ve-

liki vođa je najverovatnije i sam sumnjao da ja neću progutati prevaru sa telegramom i da ću je prozreti. Tako sam bar u početku mislio. No, sada mi je puklo pred očima. To je bila dvostruka prevara.

Providno lažnim telegramom uopšte nije ni nameravao da me odvuče nazad u Tombston. Naprotiv, želeo je da prozrem prevaru posumnjam da se ovde nešto kuva i da zbog toga ostanem u Naku, i to po svaku cenu. Kakvu ulogu Kirk Mek Loveri u svemu ovome igra ne znam još, ali sam siguran da ima veze sa bandom. Međutim, ako je Mek Loveri trebalo da bude taj kome je palo u zadatak da nas zadrži, prevario se. Mi idemo u Tombston.

— Mislite li vi da je ceo taj šljam otišao u Tombston? — raspitivao se kockar.

— Ne znam pouzdano, Dok. Ne verujem da će svi baš tamo krenuti, ali sigurno najveći broj. Vođa se verovatno pobrinuo da Mek Loveri i Kid Hamond ne moraju sami da se bore protiv nas u Naku.

*
* *

Maršal se nije prevario. Dok su razbojnici hteli da ga zadrže u Na-

ku, veliki vođa bande ljudi s vešalima hteo je da iza Vajatovih leđa izvrši žestok udar u Tombstonu. Zbog toga je okupio u Naku veliki broj svojih ljudi, kako bi to bio povod da maršal tamo ostane. Maršal, naravno, nije sumnjao ni trenutka da je vođa uspeo da odbeglog robijaša Kida Hamonda pridobije za sebe.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija su već prevalila polovinu puta prema Tombstonu. U to vreme banda ljudi sa vešalima izvršila je napad. Bio je to najžešći napad koji je ikad ovaj grad pretrpeo. Sve je bilo smišljeno i isplanirano do najsitnijih pojedinosti. Naime, napad je istovremeno počeo sa dveju strana. Meta razbojničkog napada bili su istovremeno šerifska kancelarija i zatvor u ulici Alen i zgrada tombstonskog „Epitafa“, novina koja je izdavao gradonačelnik Klem.

Virdžil Erp je u rano popodne pozvan na jedan od obližnjih rančeva, gde je došlo do žestoke tuče između kaubojja.

Vajatov brat, koji se takođe posle povratka Luka Šorta zadržao u gradu, otišao je na ranč, jer je volje poznavao okolinu.

Banda zločinaca se međutim pobrinula da se Virdžil Erp ne vrati brzo u Tombston. Veliki vođa sivolikih se pobrinuo za sve i sve dobro sračunao.

Bilo je već gluvo doba noći i najveći broj lokala je bio zatvoren. Tada se u blizini „Kristal Palasa” čitava horda sakupila.

Luk Šort, koji je dobio Vajatov telegram, upravo je hteo da krene do gradonačelnika Klema i sa njim se posavetuje. Kao što ga je Virdžil poučio, napustio je kancelariju kroz dvorišna vrata. Čak nije izašao ni kroz veliku dvorišnu kapiju, koja izlazi na ulicu Alen, nego je prošao kroz vratnice i preko dvorišta krojača Gulivera, a onda se obreo u poprečnoj ulici. Tada je ugledao ogromnu grupu ljudi pred „Kristal Palasom”.

Posmatrao ih je nekoliko trenutaka, a onda na svoje veliko iznenađenje među njima otkrio Maka Heniksa, vlasnika kockarnice u Naku, za koga je znao da sedi u zatvoru šerifa Larkina.

Džinovski Teksašanin je brzo mislio i shvatio da se u Naku nešto moralo dogoditi.

Pohitao je natrag u kancelariju, stavio tešku rezu na vrata koja vode u zatvor, a onda još zaključao druga vrata od gvozdених rešetki. Pošto je to obavio, napustio je ponovo kancelariju na isti način. Ogromna grupa ljudi još uvek je stajala ispred ulaza u „Kristal Palas” i nešto se šapatом dogovarala.

Neustrašivi Luk Šort je upravo

odlučio da priđe grupi, kada začu buku koja je dolazila odozgo iz Frimont ulice. Izgledalo je kao da više od deset ljudi hodaju jedan uz drugog.

Koristeći senke Šort je grabio prema ulici Frimont. Još sa ugla mogao je da primeti da su ispred kuće Džona Klema stajali. Bilo ih je više od deset. Visoki Teksašanin promrsi sebi u bradu:

— Taj vrhunski lupež je lepo smislilo stvar: ujka Luk između dve vatre. Najverovatnije je Virdž prevarem izvučen iz grada.

Na to se jedan iz grupe izdvoji, pođe napred i zakuca na vrata Klemove kuće. Nije potrajalo ni nekoliko sekundi, a vrata su se otvorila. Odmah su svi pohrlili unutra.

Opet se koristeći se senkama vratili nazad i primetio da ona grupa ispred „Kristal Palasa” još uvek strpljivo stoji. Uskoro, međutim, svi su zajedno kernuli pravo prema šerifskoj kancelariji.

Davolski osmeh zaigra na Teksašaninovom licu.

— Samo vi idite, momci. Vrata će dugo još da vam odolevaju. Onda se hitro vratio u pravcu kuće gradonačelnika Klema.

Stari novinar je lično otvorio vrata. Razbojnici su ga bezdušno gurnuli u štampariju. Svima su sive marame pokrivale polovinu lica, a

šeširi bili duboko navučeni na čelo. Jedan iz grupe priđe gradonačelniku na korak.

— Slušaj dobro, Klem! U Tombstonu će se sada mnogo štošta izmeniti. U prvom redu, ti više nisi gradonačelnik. Je li jasno?

Klem je ćutao i ispod sedih obrva ispitivački posmatrao razbojнике.

— To je jedno, Klem, a drugo je naravno tvoj list. Od ovog trenutka on pripada nama. Da li si već pripremio naslovnu stranu za sledeći broj?

Stari Klem je ocenio da ne bi trebalo svojom tvrdoglavošću da samo još više potpiruje gnev razbojnika. Zbog toga je potvrdno klimnuo glavom.

— Dobro. Bacićeš tu stranu i pripremiti drugu. Odmah počni da pišeš uvodni članak. Napisaćeš da je grad dobio novo lice, novog gradonačelnika, a i novog šerifa. Da, da, novog šerifa. Njegovo ime glasi Hal Flanagan.

— Hal Flanagan! — ote se Klemu iznenađeni uzvik.

— Da, imaš li šta protiv?

Sedokosi gradonačelnik nije ništa odgovorio.

— Dakle, o tome smo se sporazumeli. Napisaćeš tako. Osim toga, treba još štošta da napišeš. Pre svega, nešto veoma značajno za građane Tombstona. Pažljivo slušaj da ne bi

slučajno pogrešio. Sivoliki nisu razbojници, sigurno nisu. To je savez slobodnih ljudi, koji bi se eventualno mogli nazvati pobunjenicima. Pobunjenicima u borbi za slobodu građana. Nećemo dozvoliti da nas bilo kakav zakon ili bilo koji maršal tiraniše. Da li ti je jasno, Klem?

Gradonačelnik jedva приметно klimnu glavom.

— Dobro je. Dalje treba da napišeš da nam je namera da od Tombstona načinimo veliki, jak i bogat grad. Tombston više neće biti bedno prašnjavo gnezdo, kakvo je bilo do sada. To može samo da zahvali ljudima odnosno savezu sivih marama.

Savez sivih marama!

Stari Klum je imao neodoljivu želju da urla od gneva, no bilo je mudrije da ćuti.

Razbojnik je i dalje govorio:

— Dakle, novi šerif se zove Hal Flanagan. A onaj posao koji si ti ovde već suviše dugo obavljao dobiće neko koga daleko više zaslužuje, jedan od građana Tombstona. Sigurno se nećeš iznenaditi kada ti budem rekao njegovo ime.

— To je Ed Flanagan. Eto vidiš, nisi se iznenadio jer uviđaš da je Ed najbolji čovek za taj posao. A sada hoćemo još da pomenemo pe-toricu koji će predstavljati gradski savet. To su Nik Flanagan, Džek Flanagan...

Stari Klem prekide razbojnika:

— Znam, ne morate mi dalje objašnjavati. Dakle treba da napišem da su Flanaganovi zagospodarili gradom.

Ova upadica ga je skupo stajala. Dobio je žestok udarac pesnicom, pa je odmah posrnuo.

Starčeve oči su gnevno sevale.

— Šta vi uobražavate, čoveče? Zar smatrate herojskim delom to da tučete starca? Dodite, dodite samo ovamo, pa ćete videti kako i ja mogu da vam sabijem sve zube u grlo sa svih mojih šezdeset i pet godina.

Zbunjeni razbojnik pogleda gradonačelnika. Klem je stao iza pisaćeg stola čvrsto držeći metalnu polugu spreman da udari razbojnika. Međutim, glavni među sivolikima odjednom pršte u smeh:

— Ovaj momak je doista zanimljiv, zar ne?

I ostali prsnuše u smeh. Za to vreme čestiti starac stajao je ponosito i uspravljen.

— Kako ste vi to zamislili? Zar uobražavate ozbiljno da možete nadmudriti maršala? On će se vratiti i gvozdenom rukom uvesti red.

— Maršal! — rugao se razbojnik, propinjući se na vrhove prstiju. — On za to više neće imati prilike, Klem. U ovom trenutku je najverovatnije dole u Naku već likvidi-

ran zajedno sa svojim vrlim prijateljem Dokom Holidejem.

Iako je bio uplašen da je to možda istina, Klem prezrivo odmahnu rukom.

— Sve je to blef. Osim toga, Virdžil Erp i Luk Šort su u gradu.

— Dragog dobrog Virdžila smo malo stavili na led, ako nemaš ništa protiv. A što se tiče tvog prijatelja dugonje Šorta, i on je u ovom trenutku u ulici Alen već sređen. Nemoj smesti s uma, Klem, mi nećemo dozvoliti da nas bilo šta iznenadi ili omete. Mi smo već zatvorili vrata za sobom, i malo ćemo ti zaparati kožu. Slim, bavi se malo ovim starcem.

Visoki dežmekast momak pođe prema starom gradonačelniku.

Bilo je vreme da Teksašanin stupi u dejstvo.

On je s trema čuo ceo razgovor i naravno, odavno znao da su vrata iznutra zaključana. Međutim, postojao je jedan put da uđe, njegov stari oprobani put: direktno kroz prozor. Uzeo je zalet i proleteo kao ogroman kamen kroz sred okna, dok su komadi stakla i drveta leteli na sve strane. Ovaj smeli skok imao je snažno dejstvo. Zločinci su stajali kao oduzeti, ne usuđujući se da se okrenu. Teksašanin je držao na gotovs oba svoja revolvera i otakočio ih.

— He!o, momci! Ujka Luk je ovde. Ne dam se ja baš tako lako. Onim momcima sam prepustio samo gvozdene rešetke na zatvoru. Hajde brže! Dižite svoje pogane šape!

Ispred džinovskog Teksašanina je dvanaest ljudi stajalo okrenuto leđima. Niko od njih se nije usudio da nešto preduzme.

Luk izvuče najbližem lupežu kolt iz futrole i dobaci ga gradonačelniku.

— Nemojte se nipošto ustručavati, gradonačelniče! Sipajte usijano olovo, ako momci baš to žele. Ima ljudi koji plaču za batinama, a ima koji žude za olovom. Ukusi su različiti.

Dok je to govorio, Teksašanin je već uspeo da razoruža petoricu bandita. Sve revolvere je bacao prema zidu.

Sve bi sigurno teklo dalje glatko, da glavni među sivolikima, koji je i smislio napad na Tombston, nije imao dalje planove.

U tom trenutku, naime, dva stražara koja su bila postavljena u ulici Frimont kao obezbeđenje, upravo su prolazila ispred Klemove kuće i čuli prodoran, dobro poznat glas Luka Šorta.

Nekadašnji rudarski radnik Lipton i mesarski pomoćnik Kolmen zastali su kao ukopani i gledali u sitne smrskane komade stakla.

— Hej! — uzviknu Kolmen. — Ovo vraški miriše na našeg šerifa.

Lipton proguta pljuvačku, a onda izvuče kolt iz opasača i otkoči ga.

— Hajde, izgleda da je momcima onaj dugonja skočio na leđa. Moramo ih izvući.

Luk Šort je upravo razoružao sedmog razbojnika kada Lipton nanišani na široka Teksašaninova leđa.

Da li je to bilo zbog toga što se posekao u trenutku kada je provlačio ruku, ili zahvaljujući tome što se Šort u tom deliću sekunde sagnuo, tek metak je promašio cilj i pogodio jednog od razbojnika.

Luk Šort se okrenuo u magnovenju i njegovi revolveri počeli da bljuju vatru.

Lipton je, ranjen u rame, pao na kolena. Kada je to Kolmen video dao se u panično bekstvo.

No bilo je još šest prestupnika, koji su još posedovali oružje. Njihov vođa se naglo okrenuo i potegao kolt iz futrole. Napad je došao sasvim neočekivano. Džon Klem je zamahnuo teškim gvozdenim predmetom i pogodio napadača u glavu. Zločinac pade kao pokošen. Stari gradonačelnik je uspeo da još jednog razbojnika baci na pod. Ona mu je jedan metak okrznuo desnu mišicu. Međutim, hrabri Klem se na to nije obazirao. Uzeo je me-

talnu šipku u levu ruku i počeo dalje njome da zamahuje. Luk Šort se bavio ostalima, još uvek naoružanim. Ispalio je ukupno sedam metaka. Posle toga više nije bilo ni jednoga među razbojnicima koji su hteli da se maše oružja.

— Dosta je bilo, prijatelji, jer će u protivnom to biti najlepša pogrebna ceremonija koju je Tombston do sada imao. No, bojim se da naše mesno groblje nije dovoljno veliko.

Iako je govorio šaljivim tonom, glas mu je bio oštar i leden kao sečivo.

Nekima od razbojnika marame više nisu pokrivala lica. Luk Šort uzviknu:

— O, koga ovde vidim! Starog dobrog poznanika! Hej, momče, zar ti nisi hteo da se dokopaš mog mesta? Šteta, baš sam želeo da vidim kako kačiš zvezdu na svoje grudi,

Hal Flanagan. Gle, evo i tvog dragog brata Eda i istarog dobrog Nika. Kakva sreća. Cela porodica na okupu. Sklanjaj ruke Taker! — upozorio je jednog od zločinaca čiji su mu se pokreti učinili sumnjivim.

Hal Flanagan žestoko opsova.

— U redu, vi ste doista pravi bi-vo, Šort! No, mnogi psi su smrt za zeca. Dole kod vaše kancelarije stoji sada preko dvadeset ljudi, koji će prvo osloboditi naše prijatelje, a vas...

— Neće uspeti, Hal, nipošto! Uj-ka Luk je stavio jednu malu rezu. Osim toga, da se iskidaš od smeha, baš juče sam postavio dupla gvozdena vrata sa rešetkama ispred zatvora. Sve sam to platio iz sopstvenog džepa, jer savet mudraca ovog grada nije hteo da dâ ni cent. Vidi molim te kako se taj izdatak brzo isplatio. Pacovi će slomiti zube na gvozdenim rešetkama. Ako budu hteli da otvore vrata po svaku cenu, moraće celu zgradu da dignu u vazduh. Time će vaše drage prijatelje dovesti u veliku opasnost. A sada zaveži gubicu momče i ni reč više, jer ćeš u protivnom sutra morati koru suvog hleba da pojedеш bez sekutića. Neće ti prijati, veruj!

Ed Flanagan zaurla:

— To vam neće uspeti, Šort! Prevarili ste se u računu. Veliki vođa je u gradu.

— To sam već i mislio, malecki. A sada dosta, inače će biti gužve.

Ljudi koji su ovde upali kao osvaja-či i, osećali se unapred pobednicima, stajali su poraženi ispred džina iz Teksasa.

— Tako, gradonačelniče, i to smo obavili. A sada cenim da ćemo morati da obezbedimo štalu, kako bi ove naše momke za neko vreme tamno smestili. Ne, imam bolji predlog. Da za to koristimo vašu čeličnu ostavu.

Šort je poterao razbojнике u hodnik, a odatle u malu masivnu građenu ostavu nalik na kasu sa teškim vratima, koju je gradonačelnik pre tri godine ugradio, kako bi tu odlagao važna dokumenta i novac.

Sabijeni jedan uz drugog, razbojnici su netremice gledali šerifa koji je upravo zatvorio prva vrata i spremao se da to učini i sa drugim, okovanim gvožđem. U to Hal Flanagan zaurla:

— Kako se usuđujete šerife?

— Slušaj, Hal, već sam ti rekao da zavežeš, inače će ti se mnogo što šta još dogoditi. Ni ne slutiš kakva je to velika sreća kada ti je nosna kost čitava, a zubi stoje u vilici.

— Kada ćete nas izvući oдавде?
— javio se jedan od razbojnika.

— Ne znam tačno, možda za nedelju dana.

— Ne možete nas ostaviti da ovde izgladnimo! — povika drugi. — Nismo čak ni večerali.

Luk Šort samo prsnu u grohotan smeh i zaključa druga teška vrata.

— Tako, veoma su dobro smešteni. Veliki vođa će morati dugo da traga za njima.

Gradonačelnik obrisa nadlanicom čelo i spusti gvozdenu polugu i revolver na jednu od štamparskih mašina.

— Šerife, šta će sada biti?

— Pa, idem dole u kancelariju. Klem ga grčevito uhvati za mišicu.

— Čekajte, Luk, nećete valjda tek tako uleteti u lavlju špilju?

Džinovski Teksašanin ga pogleda preko ramena. U očima mu je go-rela vatra.

— Šta to znači: „lavlja jazbina”? Zar želite nekog od tih bednih kojota nazvati lavom? Čekajte samo, lav tek kreće.

— Manite se toga, Luk! — vikao je gradonačelnik. — Nas dvojica smo potpuno sami. Sumnjam da će ma ko biti uz nas. Moramo o celoj stvari dobro da promislimo.

— Šta ima da se razmišlja?

— Pa treba da se posavetujemo šta da činimo. Vajat Erp će...

— Šta? — uzviknu Luk. — Da možda ne mislite da treba čekati maršala? To nikako ne bi valjalo, gradonačelniče. On me je ovde postavio za šerifa i ja ću izvršiti svoju dužnost.

— Da, da, to je u redu, mister Šort, ali ne možemo tek tako bezglavo da dejstvujemo.

— Bezglavo? Da nećete možda da kažete da smo ovde bezglavo dejstvovali?

— Ne, nipošto izvinite... Ali nemamo nikakvih šansi ovako sami. Niko nije uz nas.

— Pa šta? Ko nam je uopšte i potreban? Evo, zar ovo nije ništa? Stegao je pesnice i udario njima po drškama svoja dva teška revolvera.

Ne pada mi napamet da čekam maršala. Ima on dosta nevolja na vratu. Naime, čuo sam da se Kid Hammond sa svojim lupežima pojavio u Naku. Osim toga, čini mi se da sam danas video i Kirka Mek Loverija kako odlazi u pravcu Bizbija. To je već sasvim dovoljno.

Džon Klem klonu na tronožac.

Kada je Teksašanin bio na samim vratima zastao je i još jednom se okrenuo.

— Ali, gradonačelnice, shvatite me! Ne mogu ovde da stojim i čekam da mi oni pacovi rasture kancelariju. Oni neće mene čekati. Stalo im je da što pre iz zatvora izvu-ku neke ljude. Ako neko od njih u opštoj gužvi ostane bez glave, za njih to nema značaja. To ne mogu da dozvolim. Uostalom, maršal bi me prognao u pustinju kada bih ovde sedeo skrštenih ruku.

— Ja ne mislim da treba oklevati šerife. Radi se samo o tome da sada veoma oprezno dejstvujemo. Tamo dole ima bar dvadeset ljudi, a ko zna koliko ih još ima skrivenih po gradu. I sami ste čuli da je ve-

liki vođa u Tombstonu. To je najgore što nam se moglo dogoditi!

Teksašanin steže pesnice, pa proce-
di kroz zube:

— Ne delim vaše mišljenje, gradonačelnice. Naprotiv. Vrlo rado bih ga sreo. Uveravam vas da bih ga pozdravio najžešćim šamarom koji sam ikada opalio.

Rekavši to, izleteo je u Frimont ulicu, a za njim Klem.

Pošto je ponoć već odavno pre-valila, dva jahača su zastala da se odmore kraj jedne napuštene farmerske kolibe.

Jahali su bez prestanka, i to satima: Maršal Vajat Erp i Džordžijanac Holidej.

Kockar pripali cigaretu i pogleda u pravcu severa.

— Voleo bih da smo već tamo — promrmljao je sebi u bradu.

— Nije nam još mnogo preostalo — uzvratio je maršal.

U istom trenutku, kada su se ponovo vinuli u sedla, jedan čovek je stupio u dvorište „Grand” hotela u ulici Alen u Tombstonu. Bio je visok i krupan. Nosio je niske čizme, tamne pantalone i sivo odelo. Ru-ke su mu pokrivale svetložute rukavice od tanke kože. Lice mu se nije videlo, jer mu je glava bila pokrivena kapuljačom sa crnim vr-

hom. Zastao je nekoliko trenutaka kraj sporednog ulaza i napregnuto osluškivao.

U predvorju je sve bilo tiho, jer je plavokosi momak na recepciji spavao za pultom. Brzim, gipkim koracima pođe hodnikom držeći se uz zid. Prošao je mimo kuhinjskih vrata, ali je začuo kako se vrata na predvorju otvaraju. Skočio je kao panter iza crvene plišane zavesе i čekao. Koraci su se približavali recepciji. Čuo je kako neko skida ključ sa eksera, a onda je neko prošao kraj same zavesе i krenuo uz stepenice. Čovek je sačekao da se gore vrata zatvore, a onda napustio svoje skrovište i stupio u predvorje. Nečujno je krenuo uz stepenice pokrivene crvenim zastiračem. Zastao je pred vratima na levoj strani hodnika u dnu. Kucao je i začuo uplašeni glas žene. Onda su se vrata otvorila. Lepo lice Džudi Holidej pojavilo se u otvoru. Iznenađena devojka iz Džordžije gledala je oko vrata u prazan hodnik. Onda pred nju iznenada skoči čovek s maskom. Džudi nije uspela ni da krikne od straha, jer joj je maskirani čovek pritisnuo ruku na usta i ugurao je u sobu. Tek pošto je zatvorio vrata za sobom pustio je i ostao da stoji kraj vrata.

Džudi Holidej je stajala na sred sobe drhteći celim telom.

Ova, inače nipošto plašljiva devojka, osetila je otkucaje srca čak u vratu.

— Šta, šta hoćete? — rekla je muklo.

Kroz uzane proreze na kapuljači posmatrala su je dva hladna oka.

— Vi ste Džudi Holidej, zar ne?

— Da.

— Sestra Doka Holideja?

— Da, ali...

Napolju u hodniku čuli su se tihi koraci neke žene. Čovek s maskom je stajao kao kamen kod vrata i siknuo na devojku:

— Da se niste makli!

Koraci su se zaustavili ispred Džudinih vrata.

— Mis Holidej?

Bio je to glas Laure Higinis. Džudi je odahnula sa olakšanjem, a nje-no kao kreč blede lice ponovo dobi boju.

— Džudi!

Holidejeva sestra upitno pogleda maskiranog čoveka. Ovaj samo klimnu glavom.

— Da, Laura?

— Iznenada me spopao neki čudan osećaj straha, Džudi. Znam da ćete mi se smeјati, ali možda bi trebalo za trenutak da uđem kod vas.

Mogli bismo da popijemo zajedno šolju čaja.

Maskirani odmahnu glavom, tako da Džudi ništa nije odgovorila.

— Džudi! — ponovo se čuo glas kockarke.

Ćutanje.

Maskirani čovek je iznenada držao revolver u ispruženoj desnici.

— Džudi! — vikala je Laura Higgins, a u glasu joj se osećala zabrinutost. — Džudi, odgovorite makar!

— Da — jedva promrsi uplašena devojk.

Na to odlučna Laura otvori vrata i pogleda u sobu. Videla je samo devojk, ali ne i čoveka pored vrata.

— Džudi, za ime neba, šta se dogodilo? Izgledate kao da se nešto strašno dogodilo. Šta se dogodilo, šta je?

Zalupila je vrata i poslala devojk u susret.

— Ali dete moje, kako to izgledate? Da vam nije loše? Možda vas je puškaranje upla... — Zastala je u pola reči, jer je u velikom okruglom ogledalu iznad toaletnog stola videla maskiranog. Ledeni strah je prikovao u mestu, ali se brzo pribrala. Munjevito je izvukla iz džepa mali revolver kalibra 22. Međutim, nije uspela da se okrene i upe-

ri ga na nepoznatog. Ovaj je već podigao svoj teški kolt i otkočio ga.

— Bacite oružje, gospodo!

— Ne pada mi na pamet.

Laura Higgins je hrabro zadržala revolver u ruci.

— Ne! — uporno je vikala Laura. — Moraćete mi pucati u leđa mister, ako želite da moje oružje vidite na podu.

— Vi me potcenjujete, gospodo.

Izenada Džudi reče mucajući:

— Laura, on je član bande s vešalima.

— Šta?

— Sivoliki. Moj brat mi je već pričao o tim maskiranim ljudima.

Za trenutak je u hotelskoj sobi vladala grobna tišina, a onda Laura smelo upita:

— Pripadate li vi doista bandi ljudi s vešalima?

— Da.

Tajac.

Posle pola minuta kockarka se ponovo odvaži da pita:

— Šta tražite ovde?

— Došao sam da odvedem Džudi Holidej.

Ovakav drzak, nedvosmislen odgovor paralisao je obe žene. Laura se naglo okrete i pogleda razbojnika. Još uvek je držala kolt u ruci.

—Vi ste ljudi...

Nije završila misao, jer je prime-tila da siva kapuljača ima crni vrh. Zar joj Dok Holidej nije rekao da najviši vođa ove zločinačke družine ima takvu masku?

Sada je i kockarka bila nesposobna da bilo šta učini. Progovorila je glasom koji joj se samoj činio kao tuđ, kao da dolazi iz velike daljine.

— Ko ste vi?

Tri reči koje je maskirani izgovorio nisu iznenadile Lauru.

— Ja sam vođa.

Međutim, Džudi je kriknula od straha.

— Šta hoćete ovde?

— Da vas odvedem.

— Mene?

— Da, vas. Napred! Hajdemo.

— Ne.

U tri brza koraka čovek se stvori kod Laure Higinis i pritisnu joj na nos maramicu natopljenu tečnošću oštrog mirisa. Samo nekoliko sekundi kasnije Laura klonu teško ošamućena na zemlju. Vođa družine oštro naredi Dokovoj sestri:

— Napred, nemam vremena!

— Šta smerate sa mnom?

— Nisam obavezan da vas o tome obaveštavam, ali ću vam ipak reći. Vaš brat je, uz maršala Vajat Erpa, naš najžešći neprijatelj. On je

našem savezu pričinio veće štete od bilo kog drugog.

— Savez? Hteli ste valjda da kažete toj razbojničkoj družini!

Oči maskiranog opasno su svetlele.

— Zbog toga ću vas povesti sobom. Ja ću vašeg brata i njegovog prijatelja namamiti u razne klopke, sve dok ne postavim jednu iz koje više neće uspeli da se izvuku. Sedam puta su uspeli da se izvuku, vrate udarac i nanesu nam velike štete. Žao mi je što moram vas da upotrebim kao taoca i mamac. Možete vašem bratu zahvaliti što me je saterao u takav tesnac!

Izgovorivši to i nesrećnoj Džudi pritisnu na lice maramicu sa slatunjavom tečnošću prodornog mirisa.

Niko kasnije nije mogao da shvati kako je ovaj stranac neprimećeno uspeo da se uvuče u hotel i napusti ga kasnije noseći svoju žrtvu.

*

Dva prijatelja iz Dodž Sitiја grabila su ulicom Alen prema šerifskoj kancelariji na konjima pokrivenim znojem. Maršal u punom trku naglo zaustavi konja i skoči iz sedla.

U kancelariji je bilo mračno. Međutim, mali fenjer koga je maršal postavio za uvek ispred vrata, slabo je treperio.

Vajat pokuša da otvori vrata. Bila su zaključana, i imala zasun. Tri od devet malih okana/na prozoru bila su smrskana.

— Pakao! — uzviknu kockar, koji se sada stvorio pred vratima. —

Došli smo prekasno!

Na to, se čuo topot kopita. Sa istoka je jedan jahač grabio ulicom Alen i zaustavio se ispred kancelarije u oblaku prašine.

— Vajat!

— Virdž!

Nekadašnji Tombstonski pomoćnik maršala skoči s konja i pozdravi svog brata i njegovog prijatelja.

— Prokletstvo, Virdž, šta se dogo dilo?

Virdžil Erp obavesti kako su ga izmamili iz grada i kakve su ga pri povratku u Tombston dva čoveka napala iz zasede.

— Tek pre jednog sata uspeo sam da se oslobodim tih lupeža. Leže krvavih glava negde gore na Bi Horn potoku.

— Gde je Luk?

— To sam đavo zna. Lupeži su ga sigurno savladali. Još juče sam primetio da se nekoliko zločinačkih njuški muva po gradu.

Maršal je grabio u pratinji Holideja i svog brata prema hotelu Neli Kešmen.

U predvorju je čuo metalno škljocanje revolvera.

Vajat je odmah bio u zaklonu. Istog časa odjeknuo je hitac iz revolvera. Maršal je napregnuto slušao zvuk metka, a onda čuo Holidejev glas sa ulice:

— Hej, neka me skalpiraju, ako to nije bio Lukov revolver. Ako on slučajno ne drži, tu zarđalu škljocu u ruci, ubiću ga, ubiću onoga ko je pucao!

— To bi vam izgleda odgovaralo, Dok — čuo se dubok glas Teksašani-
na iz predvorja. — Upalite svetlost gospođo Neli! Maršal i njegova senka su tu. Njegova senka koja zamalo da bude zbog mene skalpirana.

Prijatelji su potrčali jedan drugom u susret i srdačno se pozdravili.

— Vajat! Do đavola, dobro je što ste tu. Ogrijalo me je sunce. A što se vas tiče, Dok, i vaših pucaljki, nikada nisu toliko nedostajale kao danas.

— Šta se dogodilo?

Teksašanin ga obavesti o svemu. Virdž opsova kroz zube.

— Sada su nam svi uspeli da izmaknu. No, samo neka svane, znam ja njihove jazbine. Smeo bih se op-

kladiti da su Klantonovi u ovo umešali svoje prste. Ovaj lukavo smišljeni plan mi jako zaudara na Ajka.

Vajat obrisa čelo. Holidej je stajao naslonjen na zid kraj vrata i pripalio cigaretu.

— Spremiću vam kafu — najzad procedi Neli Kešmen ne uspevši da sakrije svoj zaljubljeni pogled upućen Vajatu.

Virdž se sruči u naslonjaču.

— Dakle, sve je bilo uzalud. Cella banda je slobodna. Nek me da vo nosi što sam onom kauboju progutao mamac.

— Ceo šljam iz Naka je pobegao — dodade Vajat razočarano kroz zube.

— Znam — prihvati Teksašanin. — Svi su došli ovamo da me pozdrave. Međutim, nije mi bilo baš moguće da vas obavestim da sam ih strpao u zatvor.

Kockar je prvi shvatio. Odlepio se od zida i pljesnuo rukama.

— Hej, maršale, jeste li shvatili?

Vajat podiže obrve i uzviknu:

— Luk, čoveče šta to govorite? Hoćete li možda time da mi kažete da zatvorenici iz Tombstonskog zatvora nisu umakli, nego su, naprotiv, dobili pojačanje iz Naka?

— Tako je, kako je. Bilo je, istina, nekoliko izbijenih zuba, a sutra će najverovatnije u mračnom zatvoru procvetati razlićak, koliko je plavih kolutova oko očiju bilo.

Kockar se tiho nasmeja.

— Zašto ćutite? Recite sve! Nestrepljiv sam!

— Pokušavam maršale, pokušavam. Ali mi ovde niko ne da da dođem do reči. Dakle, ovde ima nekoliko zgodnih tipova. Hemings, Ho-

kins, Higer, O'Kif, zatim Džef Mekenzi i najzad još jedan lupez kome nedostaje pola lica.

— Feri Ajdaho!

— Da, tako ga zovu. Ima ih još nekoliko, ukupno četrnaest komada. Šteta što među njima nema ni jednog Klantona.

— Čoveče, Luk! — maršal je oduševljeno tapšao hrabrog Teksašanina po ramenu. — Pa vi ste ceo šljam, koji je umakao Larkinu, ponovo uhvatili. Samo nema Fina Klantona.

— Tu pijanduru nisam video očima. Da jesam, dobio bi počasnu ćeliju.

Teksašanin se nije hvalio svojim doista hrabrim delom. U nekoliko rečenica je samo skromno ispričao kako je savladao pola bande, koja je prodrla kod Klema u kuću i drugu polovinu ovde. Završio je rečima:

— Pa, Džon Klem mi je mnogo pomogao. Ja sam došao spreda, a on kroz dvorišna vrata. Kao vi i Holidej.

Lice mu je bilo naduveno i raskrvavljeno, ali je bio dobre volje.

U to se čulo kucanje na ulaznim vratima hotela.

Istog trenutka Holidej je već držao revolvere u ruci.

Pogledali su upitno maršala. Ovaj dade znak da ugase lampu.

— Da! — odazva se Vajat.

— Da li je mister Šort tu?

— Hej! — došapnu Holidej. — Pa to je Laura Higin.

Virdž ponovo upali lampu, a Holidej otvori vrata.

Kockarka je stajala na ulazu. Lice joj je bilo blede kao u smrtni-

ka. U njenim lepim očima ogledao se strah.

— Dok! — promucala je i gotovo pala na Holideja.

Ovaj je spretno uhvati u naručje.

— Džudi! — promuca Laura.

Vajat je već bio kod vrata.

— Šta se dogodilo, gospodice Hi-

gins? — upitao je ispunjen zlom slutnjom.

— Odveo je Džudi — jedva proce-
di Laura.

— Ko? — pitao je maršal, iako je
znao odgovor.

— Vođa...

K R A J

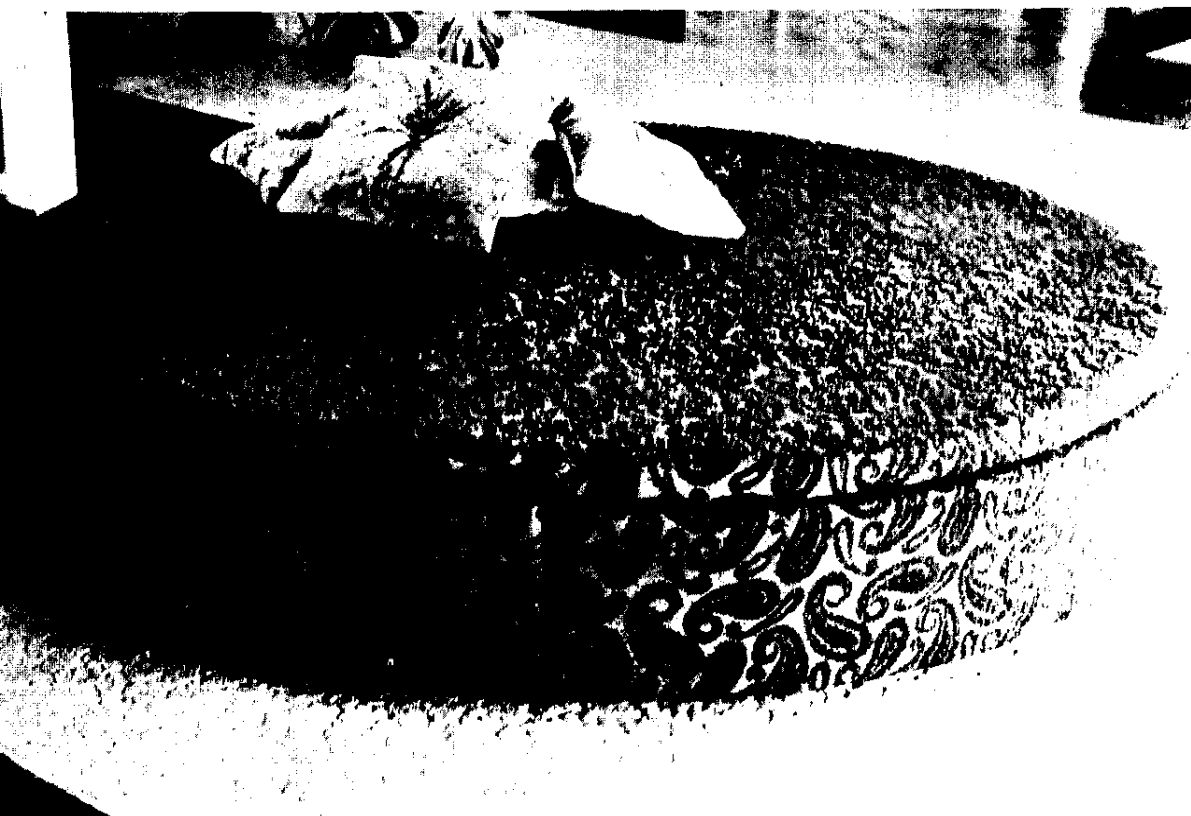
[illegible]

000001 000002 000003 000004 000005 000006 000007 000008 000009 000010 000011 000012 000013 000014 000015 000016 000017 000018 000019 000020 000021 000022 000023 000024 000025 000026 000027 000028 000029 000030 000031 000032 000033 000034 000035 000036 000037 000038 000039 000040 000041 000042 000043 000044 000045 000046 000047 000048 000049 000050 000051 000052 000053 000054 000055 000056 000057 000058 000059 000060 000061 000062 000063 000064 000065 000066 000067 000068 000069 000070 000071 000072 000073 000074 000075 000076 000077 000078 000079 000080 000081 000082 000083 000084 000085 000086 000087 000088 000089 000090 000091 000092 000093 000094 000095 000096 000097 000098 000099 000100 000101 000102 000103 000104 000105 000106 000107 000108 000109 000110 000111 000112 000113 000114 000115 000116 000117 000118 000119 000120 000121 000122 000123 000124 000125 000126 000127 000128 000129 000130 000131 000132 000133 000134 000135 000136 000137 000138 000139 000140 000141 000142 000143 000144 000145 000146 000147 000148 000149 000150 000151 000152 000153 000154 000155 000156 000157 000158 000159 000160 000161 000162 000163 000164 000165 000166 000167 000168 000169 000170 000171 000172 000173 000174 000175 000176 000177 000178 000179 000180 000181 000182 000183 000184 000185 000186 000187 000188 000189 000190 000191 000192 000193 000194 000195 000196 000197 000198 000199 000200 000201 000202 000203 000204 000205 000206 000207 000208 000209 000210 000211 000212 000213 000214 000215 000216 000217 000218 000219 000220 000221 000222 000223 000224 000225 000226 000227 000228 000229 000230 000231 000232 000233 000234 000235 000236 000237 000238 000239 000240 000241 000242 000243 000244 000245 000246 000247 000248 000249 000250 000251 000252 000253 000254 000255 000256 000257 000258 000259 000260 000261 000262 000263 000264 000265 000266 000267 000268 000269 000270 000271 000272 000273 000274 000275 000276 000277 000278 000279 000280 000281 000282 000283 000284 000285 000286 000287 000288 000289 000290 000291 000292 000293 000294 000295 000296 000297 000298 000299 000300 000301 000302 000303 000304 000305 000306 000307 000308 000309 000310 000311 000312 000313 000314 000315 000316 000317 000318 000319 000320 000321 000322 000323 000324 000325 000326 000327 000328 000329 000330 000331 000332 000333 000334 000335 000336 000337 000338 000339 000340 000341 000342 000343 000344 000345 000346 000347 000348 000349 000350 000351 000352 000353 000354 000355 000356 000357 000358 000359 000360 000361 000362 000363 000364 000365 000366 000367 000368 000369 000370 000371 000372 000373 000374 000375 000376 000377 000378 000379 000380 000381 000382 000383 000384 000385 000386 000387 000388 000389 000390 000391 000392 000393 000394 000395 000396 000397 000398 000399 000400 000401 000402 000403 000404 000405 000406 000407 000408 000409 000410 000411 000412 000413 000414 000415 000416 000417 000418 000419 000420 000421 000422 000423 000424 000425 000426 000427 000428 000429 000430 000431 000432 000433 000434 000435 000436 000437 000438 000439 000440 000441 000442 000443 000444 000445 000446 000447 000448 000449 000450 000451 000452 000453 000454 000455 000456 000457 000458 000459 000460 000461 000462 000463 000464 000465 000466 000467 000468 000469 000470 000471 000472 000473 000474 000475 000476 000477 000478 000479 000480 000481 000482 000483 000484 000485 000486 000487 000488 000489 000490 000491 000492 000493 000494 000495 000496 000497 000498 000499 000500 000501 000502 000503 000504 000505 000506 000507 000508 000509 000510 000511 000512 000513 000514 000515 000516 000517 000518 000519 000520 000521 000522 000523 000524 000525 000526 000527 000528 000529 000530 000531 000532 000533 000534 000535 000536 000537 000538 000539 000540 000541 000542 000543 000544 000545 000546 000547 000548 000549 000550 000551 000552 000553 000554 000555 000556 000557 000558 000559 000560 000561 000562 000563 000564 000565 000566 000567 000568 000569 000570 000571 000572 000573 000574 000575 000576 000577 000578 000579 000580 000581 000582 000583 000584 000585

NOVO NA TRŽIŠTU!

LOTOS

UDOBAN LEŽAJ ZA DVOJE

oriolik

tvornica namještaja Oriovac

telefon: 055 - 2000 - telex: Yu - Orlik 28547

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP
BROJ 118 CENA 2 D.

eldorado u plamenu

SVAKE SUBOTE
NOVA SVESKA!
64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: Sretozar TOMIĆ. Izbor i kreacija: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata za 3 meseca 26 dinara, za 6 meseci 52 dinara, za jednu godinu 104 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplaćivali na žiro-račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.
14. avgust 1971.